Ազգ
Azg
armenian daily
20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2004 ՈՒՐԲԱԹ 29 (2954)

Զորավարժություններ Ադրբեջանում

ԲԱՔՈՒ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանում զինուժերի պլանային հրամանաշտաբաշտաբային վարժանքներ են սկսվել: Այդ մասին այսօր երեկոյան հաղորդել է երկրի պաշտպանության նախարարությունը: Վարժանքներում ներգրավված են երկրի զինուժերի բոլոր զորատեսակները: Նախարարությունում նշել են, որ զորավարժությունների ընթացքում, որոնք կշարունակվեն մինչեւ փետրվարի 21-ը, կփորձարկվի մարտական գործողությունների ժամանակ զորատեսակների գործողությունների փոխհամաձայնեցումը:

Խորհրդարանական ընտրություններ Իրանում

ԹեՀՐԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իրանի խորհրդարանի ընտրություններից մեկ օր առաջ երկրում դադարեցված է քարոզարշավը: Ուրբաթ առավոտյան ժամը 8-ին ընտրատեղամասեր կբացվեն ավելի քան 250 ընտրական օկրուգներում, ուր պետք է գան ավելի քան 46 մլն ընտրողներ: Նրանք պետք է ընտրեն խորհրդարանի յոթերորդ գումարման 290 պատգամավորների: Եթե այս կամ այն օկրուգում պատգամավորության թեկնածուները հավաքեն ընտրողների ձայների մինչեւ 25 տոկոսը, ապա մեկ ամիս անց կանցկացվեն կրկնական ընտրություններ: Ընդամենը պատգամավորության թեկնածուներ են գրանցվել ավելի քան 5 հազար մարդ, սկզբնական փուլում հավակնորդների թիվն անցնում էր 8 հազարից:

Ադրբեջանցի սպան Բուդապեշտում կացնահարել է 26-ամյա հայ լեյտենանտ Գուրգեն Մարգարյանին

«Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ՆԱՏՕ-ի ծրագիրն Ադրբեջանի համար չէ

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Երեկ կեսօրին Բուդապեշտից ստացված լուրը ցնցեց հայ հասարակությանը. փետրվարի 19-ին, առավոտյան ժամը 5.30-ին Հունգարիայի մայրաքաղաքում տեղի է ունեցել իր դաժանությամբ աներեւակայելի սպանություն: Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության ավագ-լեյտենանտ Ռամիլ Սաֆարովը կացնահարել է 26-ամյա հայ լեյտենանտ Գուրգեն Մարգարյանին: Ադրբեջանցի չարագործը մահափորձ է կատարել մեկ այլ հայ սպայի նկատմամբ, որը, սակայն, կանխվել է:

Հունգարիայի ազգային պաշտպանության համալսարանում ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում անցկացվում էին անգլերենի ուսուցման դասընթացներ, որոնց Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ներկայացուցիչներից բացի մասնակցում էին գործընկերության անդամ այլ երկրների սպաներ:

Ավստրիայում ՀՀ դեսպան Ջիվան Թաբիբյանը, որը մեր երկրի շահերն է ներկայացնում նաեւ Հունգարիայում, «Ազգի» հետ հեռախոսազրույցում ասաց, որ բոթն ստանալուն պես հյուպատոսը եւ դեսպանատան աշխատակիցներից մեկն անմիջապես մեկնել են Բուդապեշտ եւ փորձել եղելությունը ճշտել տեղում: «Մենք մի քանի խորհրդակցություն ենք ունեցել Հունգարիայի ազգային պաշտպանության համալսարանի ղեկավարության եւ այդ երկրի պաշտպանության նախարարի խունակի հետ: Այժմ սպասում ենք Հունգարիայի ոստիկանության հաղորդագրությանը», ասաց Թաբիբյանը:

Դեսպանը տեղեկացրեց, որ Հունգարիայի ազգային պաշտպանության համալսարանի հանրակացարանում էին բնակվում ծրագրին մասնակցող տարբեր երկրների ներկայացուցիչները: «Ըստ պաշտպանության նախարարության հաղորդագրության, դեպքը տեղի է ունեցել վաղ առավոտյան, հունգարական ոստիկանությունը դեպքի վայր է հասել եւ ձերբակալել հանցագործին: Ձերբակալության ժամանակ ոստիկանները որոշակի դժվարություններ են ունեցել», ասաց Թաբիբյանը:

Ադրբեջանցի մարդասպանը զիջերը ննջաբար ջարդելով Գուրգեն Մարգարյանի սենյակի դուռը, նրան կացնահարել է, ապա փորձել է ջարդել մյուս հայ սպայի դուռը, սակայն բարձրացած աղմուկի պատճառով հանցագործը չի կարողացել մինչեւ վերջ իրականացնել իր դավադիր նպատակը: Նշենք, որ 26-ամյա լեյտենանտ Մարգարյանը մեկ ամիս հետո պիտի վերադառնար Հայաստան եւ ուսումը շարունակելու մեկներ Միացյալ Նահանգներ:

Տես ▸ էջ 2

Ռադիոակտիվ աղբյուրը հայաստանյան ծագում չունի

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանից Իրան արտահանվող մետաղի մեջ հայտնաբերվել էր բարձր ռադիացիա ունեցող մետաղ: Այս կապակցությամբ երեկ «Հայրենասիրություն» ընկերության ղեկավար Աշոտ Մարտիրոսյանը տեղեկացրեց, որ այդ ռադիոակտիվ աղբյուրի հայտնաբերման մասին ՄԱԳԱՏԷ-ն արդեն տեղեկացված է: Այն հայտնաբերվել էր ազգային անվտանգության նախարարության կողմից եւ եղել է ռադիոակտիվ իզոտոպներով աշխատող: Նման աղբյուր Հայաստանում գոյություն չունի: Ըստ Աշոտ Մարտիրոսյանի, հնարավոր է, որ դա եղել է Վրաստանում գործող ռադիոակտիվ աղբյուր: Ներկայումս այն վնասազերծված է եւ ՄԱԳԱՏԷ-ի հետ համատեղ աշխատանքներ են տարվում պարզելու համար, թե որտեղ եւ երբ է օգտագործվել:

Ա. Մ.

Լարիսա Ալավերդյանը նշանակվեց

Հիմք ընդունելով «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» ՀՀ օրենքը, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը փետրվարի 19-ին հրամանագիր է ստորագրել Լարիսա Ալավերդյանին մարդու իրավունքների պաշտպան նշանակելու մասին: Նախագահի նույն օրվա մեկ այլ հրամանագրով, «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» օրենքի ընդունման կապակցությամբ, ուժը կորցրած է ճանաչվել ՀՀ նախագահի 1998 թվականի ապրիլի 27-ի «Հայաստանի Հանրապետության նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի մասին» հրամանագիրը:

ԹԵՔԵՅԱՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Դոկտ. Հարություն Արզումանյանն ընտրվեց ԹՄՄ կենտրոնական վարչության նախագահ

Ուոթերթաունում (Մասաչուսեթս) հունվարի 20-ին կայացած Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչության հերթական նիստի ընթացքում մոնրեալաբնակ (Կանադա) ազգային գործիչ դոկտ. Հարություն Արզումանյանն ընտրվեց ԹՄՄ-ի կենտրոնական վարչության նախագահ, հաղորդում է «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը: Դոկտ. Արզումանյանն այդ պաշտոնում փոխարինում է ճանաչված բարերար Վարդգես Պալյանին, որն անցյալ 7 տարիներին հեռատեսությամբ եւ նվիրվածությամբ է կատարել իր պարտականությունները միության համար բավական փորձություններով մեր ժամանակաշրջանում: Իր հմուտ ներդրումային քաղաքականության շնորհիվ մեծապես աճել են միության ֆինանսական ակտիվները: Թոշակի անցնելով նա մյուս երկու գործընկերների՝ Ռուբեն Թերզյանի եւ Արման Նորհադի հետ շարունակելու է իր գործունեությունը միությունում:

Դոկտ. Արզումանյանն իր նոր պաշտոնն է զբաղեցնում ավելի քան 20 երկար տարիներ վարչության անդամակցելուց եւ անձնվիրաբար ծառայելուց հետո: Ծնվել է Կահիրեում եւ շրջանավարտ է տեղի Գալուստյան ազգային վարժարանի: Ավարտել է նաեւ Կահիրեի եւ Բեյրութի ամերիկյան համալսարանների բժշկագիտական բաժինները: Մեկ տարի որպես ուսուցիչ Կիպրոսի Մելգոնյան կրթական հաստատությունում դասավանդելուց հետո 1964-ին մեկնել է ԱՄՆ եւ կատարելագործվել ներքին հիվանդությունների բուժման ասպարեզում՝ պաշտոնավարելով Ֆիլադելֆիայի եւ Նյու Ջերսիի հիվանդանոցներում: 1966-ին տեղափոխվել է Մոնրեալ եւ մասնագիտացել միջուկային բժշկության ոլորտում: Պաշտոնավարել է Մոնրեալի համաքաղաքային հիվանդանոցում եւ ՄկԳիլ համալսարանում: Իր ազգային, եկեղեցական եւ հասարակական գործերին առընթեր կանադահայ համայնքի «Աբագայ» շաբաթաթերթի հիմնադիրներից է, որի խմբագիրն է եղել որոշ ժամանակ: Ամուսնացած է եւ ունի երեք զավակ՝ Զավեն, Անահիտ եւ Երվանդ, որոնք բոլորն էլ մագիստրոսի կամ դոկտորի աստիճաններ ունեն:

Հ. ԾՈՒԼԻԿՅԱՆ

«Թուրքիան ՆԱՏՕ-ի կարեւոր դաշնակիցն է»

ԱՆԿԱՐԱ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիան Հյուսիսատլանտյան ուխտի կարեւոր դաշնակիցն է եւ ներկայիս քաղաքական պայմաններին համարեցված կազմակերպության մեջ կշարունակի առաջնաքերթ դեր խաղալ: Այդ մասին այսօր հայտարարել է այցով այստեղ գտնվող ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Յաապ դե Հոոպ Սխեֆերը, որը հանդիպում է ունեցել Թուրքիայի ազգային պաշտպանության նախարար Վեջդի Գյոնյուլի հետ:

Թուրքիայի պաշտպանական գերատեսչության ղեկավարի հետ կայացած բանակցությունների ժամանակ, ասել է դաշինքի ղեկավարը, արծարծվել է Բալկանների իրավիճակը, որտեղ ՆԱՏՕ-ն կարեւոր դեր է խաղում կայունության եւ անվտանգության ապահովման գործում: Կողմերը կարծիքներ են փոխանակել Իրաքի, Կովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի իրավիճակի մասին: Հատուկ ուշադրություն է դարձվել Ռուսաստանի Դաշնության հետ ՆԱՏՕ-ի հարաբերությունների զարգացման հեռանկարներին:

«Սեւ անցքերին» մոտենալը վտանգավոր է

ՓԱՐԻԶ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Համաշխարհային գիտությունը տիեզերական օբյեկտների անսահմանափակ գրավիտացիոն սեղմման մասին Ալբերտ Էյնշտեյնի հարաբերականության ընդհանուր տեսության հանգուցային դրույթներից մեկի գործնական ապացույց է ստացել: Եվրոպական եւ ամերիկյան «Նյուտոն» եւ «Չանդրա» տիեզերական դիտարանների օգնությամբ աստղագետները ռենտգենային ճառագայթման ընդգրկույթում հետեւել են, թե ինչպես «գերզանգվածեղ «սեւ անցքը» դիպել է աստղին եւ կլանել նրա մի մասը»:

Ինչպես նախորդ երեկոյան հաղորդել է Եվրոպայի տիեզերական գործակալությունը, «աստղը շատ է մոտեցել էր ՌԽ Ջի 1242-11 գալակտիկայի կենտրոնի «սեւ անցքին» եւ տիեզերական ծգողության ազդեցության ներքո սկսել է մասնատվել»:

Ինչպես ընդգծված է գործակալության հաղորդագրության մեջ, «այդ հայտնագործությունը հաստատում է «սեւ անցքերի» էվոլյուցիայի եւ շրջակա աստղերի ու դրանց գազային նյութի վրա նրանց ազդեցության վերաբերյալ հիմնական տեսական տվյալները»:

Եվրոպայի տիեզերական գործակալության մասնագետները վստահ են, որ տիեզերական այս աղետի հետեւանքները ոչ մի կերպ չեն սպառնում Երկրագնդին ու նրա բնակիչներին: Նրանց կանխատեսման համաձայն, «10 հազարից ընդամենը մեկ հնարավորություն կա, որ «սեւ անցքի» կողմից աստղի կլանումը Երկրագնդում ծովային մակընթացություններ կառաջացնի»:

ԿԱԼԱՆԱՎԱՅՐ

Դիտորդական առաքելություն կալանավորների համար

Հասարակական կազմակերպությունները շահագրգռություն չեն ցուցաբերում

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության նախաձեռնությամբ քրեակատարողական ծառայության՝ կալանավորվածներին պահելու վայրերում ձեւավորվում է հասարակական դիտորդների խումբ: ԵԱՀԿ գրասենյակի ներկայացուցչի մասնակցությամբ հրավիրված հանդիպմանը արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչության պետ Սամվել Հովհաննիսյանը նախ տեղեկացրեց, որ այսօր քրեակատարողական հիմնարկներում 3 հազար կալանավոր կա: 80-ը կանայք են, 30-ը՝ անչափահասներ: Եվ իհարկե անձ, եւ իհարկե դատապարտյալ այդ մարդիկ իրավունքներ ունեն, որոնք, հասարակության ուշադրությունից հեռու, հեշտությամբ կարող են շրջանցվել ու ոտնահարվել:

Սակայն կալանավայրում հայտնված դատապարտյալը ազատության կորստի հետ մեկուսանում է նաեւ հասարակությունից: Նույնիսկ բանտախցերում կեցության

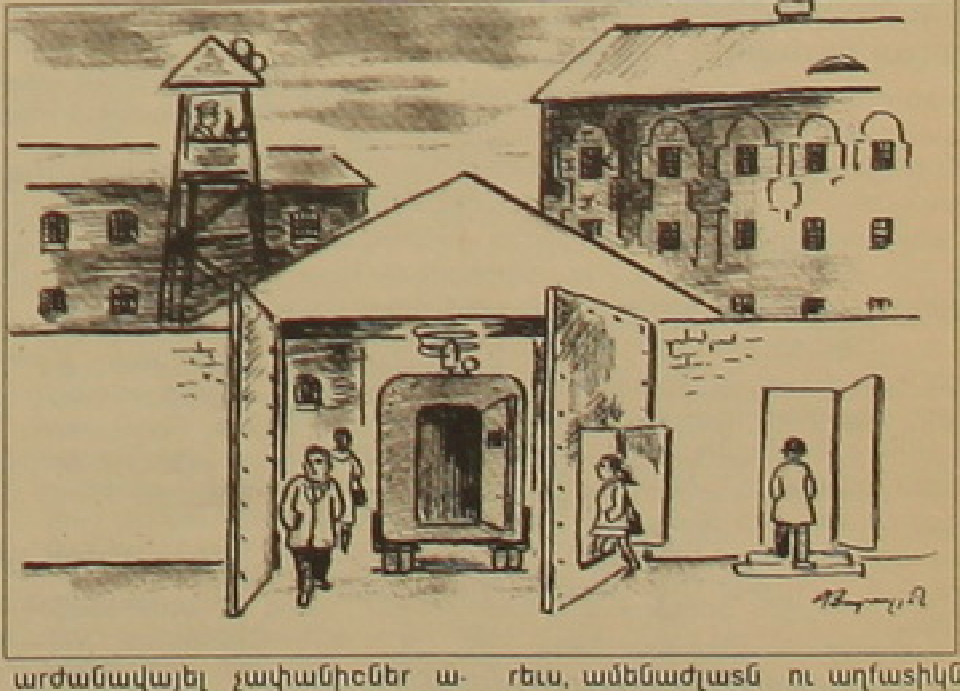

արժանավայել չափանիշներ ապահովող երկրներում հասարակական կյանքի այս խորշը մութ ու կասկածելի պատմություններով է լեցուն: Առավել եւս հայկական իրականության մեջ դրանք բացառություն լինել չեն կարող: Կալանավայրերից հասարակությանը հասնող տեղեկատվությունը, թերեւս, ամենաժլատն ու աղքատիկն է: Իսկ երբ ինֆորմացիան չկա, երեւակայությունն է սնունդ ստանում՝ երբեմն ստեղծելով իրականությանն անհամապատասխան, խորշելի պատկերացումներ այն ամենի մասին, ինչ կատարվում է բանտի պատերի ներսում ու բանտարկյալների հետ:

Տես ▸ էջ 3

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Աժ ճեպազրույցներն առանց ընդդիմության

Խորհրդարանական մյուս խմբակցությունները Աժ-ի արձակման պատճառներ չեն տեսնում

Ընդդիմությունը երեկ չմասնակցեց խորհրդարանական եռօրյային հաջորդող հերթական ճեպազրույցներին: Իսկ խորհրդարանի ոչ ընդդիմադիր ուժերի ներկայացուցիչներից լրագրողներս փորձեցինք պարզել նրանց վերաբերմունքը վերջին օրերի կարեւորագույն խնդիրների առնչությամբ:

Եվ այսպես, Հանրապետական կուսակցություն խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանն ընդգծեց, որ հանրապետությունում ուժեր կան, որոնք խանդավառությամբ երկրին վերագրում են տնտեսաքաղաքական ճգնաժամ, մինչդեռ դրա լինելու դեպքում ուրախություն ցուցաբերելու փոխարեն պարտավոր են ցավ զգալ: Հայտարարած բոյկոտի առնչությամբ պրն Սահակյանը զարմանքով հայտնեց, որ, չգիտես ինչու, փորձում են ներկայացնել, թե ինչ-որ մեկը տանջահար խնդրում է ընդդիմության վերադարձը եւ ընդդիմությունն էլ պայման է ներկայացնում: Մինչդեռ ստեղծված իրավիճակն ընդամենը քաղաքական ընտրություն է, որին հանրապետականները հանգիստ են վերաբերվում օրենսդիր աշխատանքներում հակակշռող ուժի կարեւորությունը գիտակցելով հանդերձ:

Եթե «Միավորված աշխատանքային կուսակցություն» խմբակցության ղեկավար Գուրգեն Արսենյանը բոյկոտը համարում է այդ ընտրությունը կատարած ուժերի իրավունք եւ ընդգծում, որ ընդդիմության բացակայությամբ պակասում է նաեւ օրենսդիր աշխատանքների հետաքրքրությունը, ապա «Ժողովրդական պատգամավոր» խմբի ներկայացուցիչ Ռաֆիկ Պետրոսյանը բոյկոտը ոչ դասական համարելով, շեշտում է, որ ընդդիմադիր թեւից օրինաստեղծ աշխատանքով զբաղվում էր թերեւս միայն մեկ պատգամավոր Վիկտոր Դալլաքյանը, եւ մեկ անձի բացակայությունը նման աշխատանքներում որոշիչ դեր չի կարող ունենալ, չնայած ընդդիմադիր թեւի ներկայությունն իշխանություններին որոշակի զգաստություն է պարտադրում:

«Օե»-ն եւ ՀՅԴ-ն էլ բոյկոտը համարելով հայտարարողների ընտրությունը, շեշտեցին, որ խորհրդարանական օրինաստեղծ աշխատանքի ամբողջականության եւ համապարփակության համար կարեւոր է ընդդիմադիր թեւի ներկայությունը: Սակայն նրանց բացակայությունն էլ չի խոչընդոտում խորհրդարանի արդյունավետ աշխատանքներին: Խորհրդարանի ներկայիս աշխատանքի ընթացքն, ըստ ճեպազրույցի ներկայացած խմբակցությունների ներկայացուցիչների, չի կարող հիմք հանդիսանալ Ազգային ժողովի արձակման համար:

Անդրադառնալով հանրաքվեի օրենքում փոփոխություններ կատարելու ընդդիմության պահանջին, Ռաֆիկ Պետրոսյանը մեջբերեց հոգեբանի բացատրությունը՝ ասելով, թե օտար ուժերից խրախուսվող եւ ֆինանսավորվող ընդդիմությունը գարնան գալու հետ մտասեւեռվում է ինչպես հոգեբանական շեղումներ ունեցողները: Ռաֆիկ Պետրոսյանը նաեւ հակասահմանադրական համարեց հանրաքվեի օրենքում կատարվելիք փոփոխությունները:

Զինապարտության օրենքի առնչությամբ կարծիքները տարբեր էին: Գալուստ Սահակյանը լավագույն իրավիճակ համարեց յուրաքանչյուր հայ երիտասարդի հայրենական բանակում ծառայելու պատրաստակամությունը: ՀՅԴ ներկայացուցիչ Լեւոն Մկրտչյանը հայտնելով իր կարծիքը, ընդգծեց, որ 150 ասպիրանտների բանակում ծառայել կամ չծառայելը բանակի համար որեւէ խնդիր չի լուծի: Սակայն այդ 150 տեղերը կարող են դառնալ շահարկման առարկաներ, իսկ տարկետման խնդիրն ավելի կարեւոր է կրթության ոլորտի համար:

«Օե»-ն ընդգծեց, որ ֆիզիկայի, բժշկության, իրավաբանության ոլորտների մասնագետների պակասը հայկական բանակում ակնհայտ է, սակայն օրինագծի առնչությամբ վերջնական որոշում ընդունելու համար դեռեւս անհրաժեշտ են համակողմանի քննարկումներ: «Ժողովրդական պատգամավոր» խմբակցության ներկայացուցիչ Ռաֆիկ Պետրոսյանն էլ համարում է, որ անկախ կրթությունից եւ գիտական կոչումից յուրաքանչյուր հայ երիտասարդ պարտավոր է ծառայել հայրենական բանակում: «Միավորված աշխատանքային կուսակցություն» խմբակցության ներկայացուցիչ Գուրգեն Արսենյանն էլ դեմ էր զինապարտության օրենքում ամրագրված ծառայության կարգին:

Ինչեւէ, խորհրդարանական բոլոր ուժերն էլ ընդգծեցին, որ օրենքն, այնուամենայնիվ, դեռեւս պահանջում է քննարկումներ: Ճեպազրույցին ներկայացած բոլոր խմբակցությունների ներկայացուցիչներն էլ որպես վերջին նախագահական ընտրություններից հետո ժամանակահատվածի կարեւորագույն ձեռքբերում ընդգծեցին երկրի կայուն զարգացման շարունակականության հնարավորությունը, չժխտելով եղած թերությունները, եւ նշեցին դրանց հարթման հարցում իրենց պատրաստակամությունն ու կատարելիք աշխատանքը: Եթե ՀՅԴ-ն մարզերում ընթացող իր հավաքներն ու հանդիպումները բացատրեց տեղական մարմիններին աշխատանքով օգնելու եւ քաղաքական կացությանը սեփական գնահատականը տալու մտադրությամբ, ապա «Օե»-ն իր հանդիպումները ներկայացրեց որպես կուսակցության շարունակական գործելակերպ:

Մինչդեռ ՄԱԿ-ը մարզերում հանդիպումներ չկազմակերպելը բացատրեց նրանով, որ մինչեւ 2007 թ. նոր ընտրություններ իրենք չեն սպասում:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Դանակահարվածը գիտակցության չգալով մահացել է հիվանդանոցում

Ինչպես տեղեկանում ենք ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապերի եւ լրատվության վարչության օպերատիվ տեղեկագրից, փետրվարի 13-ին ոստիկանության Էրեբունու բաժին հիվանդանոցից հաղորդվել է, որ ազդրի մասում սուր կտրող գործիքից ստացած վնասվածքով իրենց մոտ է տեղափոխվել Վրաստանի Հանրապետության քաղաքացի Մարտին Առաքելյանը, որը գիտակցության չգալով հիվանդանոցում մահացել է: Մարմնական վնասվածք հասցնելու կասկածանքով փետրվարի 18-ին բերման են ենթարկվել Կարո Գ.-ն, Արթուր Մ.-ն եւ Ռուսլան Ա.-ն: Պարզվել է, որ վերջիններս փետրվարի 13-ին վիճաբանել են Մարտին Առաքելյանի հետ, որի ժամանակ Ռուսլան Ա.-ն դանակահարել է վերջինիս: Ռուսլան Ա.-ն ձերբակալված է, Կարո Գ.-ն եւ Արթուր Մ.-ն ստորագրությամբ բաց են թողնվել:

Թաքցված դանակահարությունը բացահայտվեց

Փետրվարի 17-ին ոստիկանության Վաղարշապատի բաժին հիվանդանոցից հաղորդում է ստացվել, որ նույն օրը կրծքավանդակի մասում ստացած կտրած-ծակած վերքով իրենց մոտ է տեղափոխվել Փ. Մ.-ն: Մեկնած օպերատիվ խմբին վերջինս հայտարարել է, որ վնասվածքը ստացել է անհայտ առարկայի վրա ընկնելու հետեւանքով: Ձեռնարկված օպերատիվ հետախուզական միջոցառումների շնորհիվ պարզվել է, որ փետրվարի 17-ին վերջինիս վիճաբանության ժամանակ դանակահարել է Ռուբեն Պ.-ն: Ռուբեն Պ.-ն ձերբակալված է, կատարվում է նախաքննություն:

Գողը բռնվեց

Փետրվարի 18-ին ոստիկանության Թումանյանի բաժին է դիմել Ս. Պ.-ն, որ փետրվարի 5-18-ն ընկած ժամանակահատվածում իրենց պատկանող «Շինարար» կոոպերատիվից գողացել են պղնձյա մալուխ (կաբել), էլեկտրական տրանսֆորմատոր եւ անջատիչներ: Գողությունը կատարելու կասկածանքով բերման է ենթարկվել Հրանտ Խ.-ն: Գողոնը մասամբ առգրավված է, Հրանտ Խ.-ն ձերբակալված է, կատարվում է նախաքննություն:

Կնոջ դիակ գետում

Արտակարգ իրավիճակների վարչության լրատվական կենտրոնի տեղեկագիրը հայտնում է, որ փետրվարի 18-ին, ժամը 10:00-ին Գեղարքունիքի մարզի Գեղահովիտ գյուղի բնակիչ Քնարիկ Ավետիսյանը (ծնվ. 1961 թ.) դուրս է եկել տնից՝ ջուր բերելու, եւ չի վերադարձել: Ժամը 12:30-ին Մարտունի քաղաքի բնակիչ Արսեն Գրիգորյանը Մարտունի գետում նկատել է կնոջ դիակ եւ անմիջապես ահազանգել Մարտունի քաղաքի ոստիկանության բաժին: Դա եղել է Քնարիկ Ավետիսյանի դին: Հարուցվել է քրեական գործ:

Լրաքաղը՝
ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԳԱԶԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ադրբեջանցի սպան Բուդապեշտում կացնահարել է 26-ամյա հայ լեյտենանտ Գուրգեն Մարգարյանին

Սկիզբը՝ էջ 1

Բրյուսելում ՀՀ դեսպանությունից տեղեկացանք, որ այս երկրում ՀՀ դեսպան Վիգեն Չիտեչյանը, որը Հայաստանի շահերը ներկայացնում է ՆԱՏՕ-ում, մեկնել է դաշինքի կենտրոնակայան: Ուշ երեկոյան «Հայլուրին» տված հեռախոսազրույցում Չիտեչյանը նշեց, որ դեպքի մասին տեղեկացվել է ՆԱՏՕ-ի պաշտոնական մարմիններին:

ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում Ադրբեջանը Հայաստանի հետ համագործակցելու որեւէ ցանկություն չունի: Մոտ մեկ ամիս առաջ հայ սպաներին թույլ չտրվեց մեկնել Բաքու՝ մասնակցելու գործընկերության կոնֆերանսներից մեկին: Երեկվա դեպքն ադրբեջանական կողմի երկրորդ անակնկալն էր, որն ավարտվեց 26-ամյա հայորդու նենգ եւ աներեւակայելի սպանությամբ:

Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունը Բուդապեշտում կատարված վայրագ սպանությունը գնահատում է վերջին շրջանում Ադրբեջանի ռազմատենչ քաղաքականության ակտիվացման, հայ ժողովրդի նկատմամբ ատելության եւ թշնամանքի սերմանման քաղաքականության անմիջական հետեւանք:

ՀՀ արտգործնախարարությունը տարածած հաղորդագրությունում նշում է, որ «այս հանցագործությունը տրամաբանական հետեւանքն է Ադրբեջանի իշխանությունների տարիներ ի վեր սանձազերծած հակահայկական հիստերիայի եւ վերջին ամիսների ռազմատենչ քաղաքականության, որով հետեւողականորեն վարակվում է ադրբեջանական ողջ հասարակությունը: Արտգործնախարարությունը խստագույնս դատապարտել է կատարված դաժան արարքը՝ ակնկալելով, որ համապատասխան միջազգային կազմակերպություններն անարձագանք չեն թողնի ոճրագործությունը եւ համարժեք գնահատական կտան կատարվածին: Հայաստանի արտաքին գերատեսչությունը հունգարական իշխանություններից պահանջել է ոճրագործին պատժել օրենքի ամենայն խստությամբ:

Երեկ ուշ երեկոյան Բաքվում լույս տեսնող «Էխո» թերթի օգնությամբ կարողացանք որոշակի տեղեկատվություն ստանալ, թե դեպքի առնչությամբ ինչ հայտարարություններ են արել Ադրբեջանի իշխանությունները: Արտգործնախարար Վիլայաթ Գուլիեւը ANS հեռուստաընկերությանն ասել է, որ ադրբեջանցի սպայի կողմից հայ սպայի սպանության տեղեկատվությունն ուսումնասիրվում է: Ադրբեջանի շահերը Հունգարիայում ներկայացնող դիվանագիտական ներկայացուցիչներին տրվել են համապատասխան հանձնարարականներ, ասել է Գուլիեւը:

Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության մամլո ծառայության ղեկավար Ռամիզ Մելիքովն Ադրբեջանի պետական հեռուստաընկերությանը հաղորդել է, թե ադրբեջանցի սպան եղել է Ջեբրայիլի շրջանի բնակիչ, որի հարազատները սպանվել էին ղարաբաղյան պատերազմի տարիներին: Մելիքովը նկատել է, որ այս հանգամանքը կարող էր բացասաբար անդրադառնալ ադրբեջանցի սպայի հոգեբանության վրա:

Հայաստանում ինսուլին կարտադրվի

ՀՀ առողջապահության նախարարության եւ եգիպտական VACCERA արտադրական հոլդինգի համատեղ ուժերով նախատեսվում է Հայաստանում պատվաստանյութեր եւ ինսուլին արտադրել: Ըստ առողջապահության նախարար Նորայր Դավիդյանի՝ այսօր հանրապետությունում ինսուլինակախյալ մոտ 7000 հիվանդ կա: Երեկ ՀՀ առողջապահության նախարարությունը եւ եգիպտական VACCERA արտադրական հոլդինգը ստորագրեցին համագործակցության պայմանագիր:

Դեղերի արտադրությունը, ըստ պրն Դավիդյանի, երեք փուլով տեղի կունենա: Առաջիկա մեկ տարվա ընթացքում նախատեսվում է Հայաստանում իրավիճակի մոնիտորինգ անցկացնել, 2005-ից զբաղվել փաթեթավորման խնդիրներով, իսկ 2006-ին կառուցել համատեղ առաջին գործարանը, որը կօգնի Հայաստանում պատվաստանյութերի եւ ինսուլինի պահանջարկը ապագայում սեփական ուժերով բավարարելուն:

Հայաստանում հայ-եգիպտական համատեղ ձեռնարկություն ստեղծելու գաղափարը դեռեւս տարիներ առաջ է եղել: Եգիպտական պատվիրակության անդամները նշեցին, որ եգիպտական գործընկերությունը նման է մի փղի, որը, ճիշտ է, դժվար է տեղից շարժվում, բայց կանգնեցնելն էլ դժվար է:

Ռ. Մ

Գրողների միության պոլիկլինիկայի ճակատագիրը կորոշի դատարանը

Կայան 3 հարկերում գտնվող ՀԳՄ-ին պատկանող պոլիկլինիկան 40 տարի շարունակ անվճար սպասարկել է միության անդամներին, նրանց ընտանիքներին եւ միության աշխատակիցներին: Այսօր միության մեջ ընդգրկված են շուրջ 400 գրողներ, նրանց մեծ մասը (մոտ 300) երեւանաբնակ է եւ օգտվում էր հիշյալ պոլիկլինիկայի ծառայություններից: Եթե հաշվի առնենք, որ խորհրդային իշխանափոխությունից հետո գրողների զգալի մասը հայտնվեց սոցիալական դժվարին կացության մեջ (հիմնարկ-ձեռնարկությունների լուծարումների կամ կրճատումների պատճառով զրկվելով աշխատանքից, նաեւ՝ գրքեր ավելի դյուրին տպագրելու հնարավորությունից եւ հոնորարներից), ապա կարելի է հասկանալ, որ այս եւ որեւէ այլ նման ծառայություն նրանց սոցիալական վիճակը թեթեւացնող հանգամանք ունի:

«Ազգն» օրեր առաջ տեղեկացրեց, որ այս տարվա հունվարի սկզբին Արաբկիրի քաղաքապետարանը ՀԳՄ ղեկավարությունից ծածուկ օբյեկտը վաճառել է անուղղակիորեն՝ «մոռանալով» գրողների միությանը սեփականաշնորհման ժամանակ տեղյակ պահելու մեկ ամիս առաջվա խոստումը: (Մեր օրերում նման օբյեկտների կամայական վաճառքը դարձել է սովորական երեւույթ): Եվ քանի որ գրողների միության ղեկավարությունը քանիցս դիմել է Արաբկիրի քաղաքապետարանին՝ օբյեկտը սեփականաշնորհելու պահանջ-ցանկությամբ եւ ստացել անորոշ, ձգձգվող պատասխան՝ չհասնելով որեւէ արդյունքի, նման գործարքից անակնկալի եկած իր բողոքն արտահայտել է՝ հարցը տեղափոխելով դատական հարթություն:

Տեղեկացանք, որ Արաբկիր-Չեյրուն-Քանաքեռ համայնքի առաջին ատյանի դատարանում ՀԳՄ հայցն ընդդեմ քաղաքապետարանի կլսվի մարտի 4-ին: Հուսանք, որ մշակութային խավին սպասարկող այս մի օբյեկտը եւս չի խլվի եւ կվերադարձվի հին տիրոջը:

Օբյեկտն առայժմ փակ է, երկաթե դռներին պահպանված է «Պոլիկլինիկա» գրությունը, իսկ շենքի պատի հերթական հուշատախտակի հարեւանությամբ ցուցանակին փակցված է օբյեկտի նոր անվանումը՝ «Վաղգամս», «Ակիտսոներ. Տուրիզմ»:

Մ. Բ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենյակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայություն / հեռ. 582483
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը
«Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ, առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության, խստիվ արգելվում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի:
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia 375010

Ընթացիկ

«Կոալիցիան իբրեւ հավաքական եւ քաղաքական մարմին չի կայացել»

Հրանտ Մարգարյանը Հանրապետականին մեղադրեց «թուլության» եւ ««հիվանդագին ընկալումների» մեջ

ՀՅԴ բյուրոյի ներկայացուցիչ Հրանտ Մարգարյանի՝ կուսակցության 29-րդ ընդհանուր ժողովի բացման ելույթը վերջին օրերին ներքաղաքական շարքեր մեկնաբանությունների տեղիք էր տվել: Մասնավորապես Հանրապետական կուսակցությունը, որ իշխանական կոալիցիայի մաս է կազմում «Օրինաց երկրի» եւ ՀՅԴ-ի հետ, խորապես ցնցվել էր Մարգարյանի ելույթում հնչած անհասցե մեղադրանքներից, որոնք հիմնականում վերաբերում էին նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունների ընթացքում տեղ գտած զանգվածային կեղծիքներին:

Ցնցումն առանձնապես բացասաբար էր անդրադարձել ԱԺ Հանրապետական խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանի վրա, որը, մինչ Ծաղկաձորում շարունակվում էր ՀՅԴ փակ ժողովը, մամուլում բազմիցս նշել էր, որ եթե Դաշնակցության ձեւակերպումները կրկնվեն ընդհանուր ժողովի բանաձեւում, ապա դա կարող է ունենալ հեռուն գնացող բացասական հետեւանքներ: Երբ «Իրավունք» թերթը երեկ մամլո ասուլիսում Մարգարյանին հիշեցրեց Գալուստ Սահակյանի «սպառնալիքը», բյուրոյի ներկայացուցիչը զարմացավ:

- Ո՞վ է դա ասել,- հարցրեց Մարգարյանը:

- Գալուստ Սահակյանը,- կրկնեց «Իրավունքը»:

- Դա ո՞վ է,- հարցրեց Մարգարյանը:

- ԱԺ-ում Հանրապետական խմբակցության ղեկավարը:

- Այս մակարդակում ես այդպիսի մարդ չեմ ճանաչում: Կոալիցիայի մասին մեր տեսակետը հստակ ասել ենք, որ հույսերս չենք կտրել, ՀՅԴ-ի ներկայությունը ինքնանպատակ չէ, ասել ենք, որ հուշագրում արտահայտված մտքերին պետք է հետամուտ լինենք, ասել ենք բաներ կոալիցիայի մասին՝ առանց մեղավոր գտնելու,- ասաց Մարգարյանը:

ՀՅԴ բյուրոյի ներկայացուցիչը նշեց, որ կոալիցիան իբրեւ հավաքական ու քաղաքական մարմին չի կայացել, եւ դրա մեջ մեղավոր են կոալիցիային մաս կազմող կուսակցությունները, այդ թվում նաեւ Դաշնակցությունը: «Բայց մենք չենք ասել, թե դրա համար ով է մեղավոր, այդ հարցում մենք մեզ էլ ենք մեղավոր համարում: Եթե չենք ասում, որ այս հարցում ով է մեղավոր, ինչո՞ւ են մարդիկ մեղավոր տեսնում: Ոչ ոք չի մտածում, որ դա առաջին հերթին ինքնաքննադատություն է: Կոալիցիայի մեջ գտնվող բոլոր ուժերը՝ մեզնից սկսած, մեղավոր են: Իսկ նման գնահատականը (նկատի ունի հանրապետական Սահակյանին) թուլության հետեւանք է: Մենք փաստն ենք գնահատել, որը չպետք է այդքան հիվանդագին ընկալվի», ասաց Մարգարյանը:

ՀՅԴ բյուրոյի ներկայացուցիչն ասաց, որ ընդհանուր ժողովի բացման իր ելույթի տրամաբանությունն ավելի կոշտ էր, քան ժողովից հետո արված հայտարարությունը: «Բայց եթե նայենք, թե ինչ ենք ասել մեր ելույթում եւ ինչ է ասված հայտարարության մեջ, կտեսնենք, որ ամբողջովին համահունչ է: Այն, ինչ ասվել է բացման խոսքում, ըստ էության կրկնվել է հայտարարության մեջ»:

Մարգարյանի հայտարարության ոգուց հիացած չէ նաեւ կոալիցիայի ընդհանուր ղեկավարը՝ հանրապետության նախագահը: Նախօրեին մի քանի հեռուստաընկերություններին տված հարցազրույցում Ռոբերտ Քոչարյանն ասել էր. «Կարծում եմ, որ պետք է լինեն ներկուսակցական, ներկոալիցիոն հարցեր, եւ հարցեր, որոնք հրապարակային են: Այս հարցերի շուրջ փոխադարձ պայմանավորվածությունները պետք է ձեռք բերվեն ներկոալիցիոն հավաքների ժամանակ: Համոզված եմ, որ եղած դրսեւորումները չեն խորանալու, համագործակցությունը շարունակվելու է, քանի որ հանդիպում եմ ունեցել նաեւ ՀՅԴ բյուրոյի ներկայացուցչի հետ եւ այստեղ որեւէ լուրջ խնդիր չեմ տեսնում: Բայց պետք է շատ ավելի զուսպ լինել այս հարցերում»:

Հրանտ Մարգարյանը համաձայն է նախագահ Քոչարյանի հետ: «Այո, պետք է զուսպ լինել: Զուսպ ենք այնքանով, որ չենք վիրավորում, չենք անարգում, բայց չենք կարող լինել այնքան զուսպ, որ ճշմարտությունների կողքով անցնենք, ծածկենք ճշմարտությունները»:

Նախագահ Քոչարյանը հեռուստահարցազրույցում ասել էր, որ Դաշնակցության որոշ մոտեցումներ անջրպետ չեն ստեղծում նախագահի եւ ՀՅԴ-ի միջեւ: «Երկար տարիներ համագործակցել ենք եւ շարունակելու ենք համագործակցել (ՀՅԴ-ի հետ): Համագործակցությունը պետք է ազնիվ լինի. նրանք գիտեն իմ մոտեցումները, ես՝ իրենցը: Դաշնակցության հետ իմ հարաբերություններն ազնիվ են», ասել էր երկրի նախագահը:

Դաշնակցությունն անուղղակիորեն նախագահ Քոչարյանին մեղադրում է կադրային հարցերում, մասնավորապես նախարարներ նշանակելու առումով: «Նախարարը պետք է լինի քաղաքական ծրագրի տեր, ով այդ աթոռին նստում է, ծառայելու է իր ժողովրդին իբրեւ քաղաքական ուժի ներկայացուցիչ: Իսկ եթե մարդը նախարար է դառնում եւ չունի որեւէ քաղաքական ծրագիր, գաղափարախոսություն, նա ծառայում է իր գրպանին եւ իր անմիջական գերադասին: Մենք պետք է հասկանանք, թե այս կամ այն նախարարն ինչպե՞ս կարող է ծառայել թե՛ ՀՀԿ-ի, թե՛ Քոչարյանի համար, հավանաբար վաղն էլ կցանկանա մեզ ծառայել: Սա է մեզ համար անընդունելի: Մենք ուզում ենք, որ նախարարական աթոռը ծառայի քաղաքական ուժին՝ իբրեւ ժողովրդին ծառայելու միջոց», ասաց Մարգարյանը՝ հավելելով, որ ինքը 2008 թ. նախագահական ընտրություններում երկրի ղեկավար դառնալու հավակնություններ չունի:

Հրանտ Մարգարյանի՝ երեկ ասուլիսում արված հայտարարությունների ոգին եւ նախօրեին Ռոբերտ Քոչարյանի հեռուստազրույցի լավատեսությունը չեն խոսում կոալիցիայի պառակտման մասին արվող հոռետեսական կանխատեսումների օգտին: ՀՅԴ-ն, Հանրապետականը եւ «Օրինաց երկիրը» թերեւս շարունակեն սատարել Ռոբերտ Քոչարյանին: Այլ խնդիր է, որ այս կուսակցություններից յուրաքանչյուրը կցանկանար ավելի շատ նախարարական պորտֆելներ ունենալ եւ մարդկայնորեն հասկանալի այդ ցանկությունը ներկայացնել հայ ժողովրդին ավելի հնազանդ ծառայելու ազնիվ ձգտումներով:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Տրոլեյբուսները չեն վերացվի, իսկ ավտոբուսների ներկրումը կազատվի ավելացված արժեքի հարկից

Քաղաքապետը ներկայացրեց մայրաքաղաքի զարգացման քառամյա ծրագիրը

Կառավարությունը երեկ հաստատել է Երեւան քաղաքի 2004-2007 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման հիմնադրույթները: Այս փաստաթուղթը լրագրողներին ներկայացրեց Երեւանի քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանը, որը նախ անդրադարձավ քաղաքաշինական ծրագրերին:

Մայրաքաղաքի նոր գլխավոր հատակագիծը պատրաստ կլինի այս տարվա վերջին, եւս մեկ տարի էլ կշրջանառվի շահագրգիռ գերատեսչություններով եւ միայն 2006 թ. վերջնականապես պատրաստ կլինի: Սակայն մինչ այդ կիրականացվեն հետեւյալ միջոցառումները: Կենտրոն համայնքում նախատեսվում է վերակառուցել Գլխավոր պողոտան, 30-րդ թաղամասը (Տիգրան Մեծ- Խանջյան փողոցների հատման շրջակայքում), Կոնդ թաղամասը եւ Երեւանի գինու գործարանին կից տարածքը: Կավարտվի Հրազդանի կիրճի բարեկարգումը: Նախատեսվում է վերականգնել կոյուղին եւ կիրճի երկարությամբ ձգվող 4 կմ ճանապարհները: Այս նպատակով կհատկացվի 954 մլն դրամ: Վերոնշյալ 4 տարիների ընթացքում կիրականացվեն կամուրջների վերանորոգման, ասֆալտապատման, փողոցների լուսավորման աշխատանքներ: Քաղաքաշինական ծրագրերի իրականացման համար կներդրվի մոտ 12 մլրդ դրամ: Սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի շրջանակներում այս տարի ընդհանուր առմամբ կներդրվի 30 մլրդ դրամ, որի գերակշիռ մասը մասնավոր ներդնողներից: Սա առանց Հյուսիսային պողոտայի, որը կավարտվի 2006 թ.:

Մայրաքաղաքի բնակչությանը հուզող մյուս՝ հասարակական տրանսպորտի խնդրի առնչությամբ Երվանդ Զախարյանը տեղեկացրեց, որ առաջիկա 4 տարիներին կներկրվեն 560 մեծ տարողությամբ ավտոբուսներ: Դրանցից 400 պետք է լինեն նոր, մնացածը՝ օգտագործված («Ռենո» մակնիշի): Քաղաքապետի հավաստմամբ, այս տարի միայն կներկրվեն 100 նոր եւ 40 օգտագործված ավտոբուսներ: Իսկ Երեւանի պահանջարկն ամբողջովին բավարարելու համար անհրաժեշտ են 1500 ավտոբուսներ: Մայրաքաղաքը հասարակական տրանսպորտի այս տեսակով հագեցնելու ծրագիրը խթանելու նպատակով երեկ կառավարությունը որոշել է մեծ տարողությամբ ավտոբուսների ներկրումը 5 տարով ազատել ավելացված արժեքի հարկի վճարումից: Այս նախագիծը կներկայացվի Ազգային ժողովի հաստատմանը:

Տրամվայի խնդրին անդրադառնալով, Երվանդ Զախարյանը հերթական անգամ դրա գործունեության դադարեցումը պատճառաբանեց վնասաբեր եւ մաշված լինելով, նշելով, որ տրամվայի գործունեության եւ զարգացման համար անհրաժեշտ կլինեին մի քանի մլրդ դրամի ներդրումներ: Իմիջիայլոց, նշենք, որ տրանսպորտի այս տեսակի վերականգնման անհրաժեշտությունը ապագայում կզգացվի եւ դրա համար ստիպված կլինենք վճարել շատ ավելի թանկ, քան հիմա:

Բարեբախտաբար, քաղաքապետը հայտնեց, որ տրոլեյբուսների գործունեությունը դադարեցնելու հարցը չի քննարկվում, ընդհակառակը, դրանց աշխատանքների ծավալները կավելացվեն: Այս տարի նախատեսված է 20-30 տրոլեյբուս ներկրել: «Ազգի» հարցին, թե արդյոք մի քանի տարի հետո չի՞ հայտարարվի, որ տրոլեյբուսներն էլ մաշված են ու դրանց շահագործելը վնասաբեր է եւ չի՞ նախատեսվում տրոլեյբուսների ներկրումը եւս ազատել ավելացված արժեքի հարկից, Երվանդ Զախարյանը պատասխանեց, որ տրոլեյբուսներ ներկրելը մեծ ծախսեր է պահանջում, մեկ նոր տրոլեյբուսն արժե 200 հազար դոլար: Քաղաքապետը պատրաստակամություն հայտնեց նաեւ տրոլեյբուսների ներկրումը ավելացված արժեքի հարկից ազատելու առաջարկ ներկայացնել, եթե այդ գործունեությամբ զբաղվելու ցանկություն ունեցող մասնավոր ընկերություն լինի: Այդուհանդերձ, Երվանդ Զախարյանը որեւէ կերպ չանդրադարձավ ապագայում տրոլեյբուսների գործունեության դադարեցման հավանականության մասին մեր հարցի առաջին մասին:

Ինչ վերաբերում է նոր ավտոբուսներին, ապա դրանք այնքան էլ էժան չեն եւ արժեն մինչեւ 150 հազար դոլար: Սակայն, ըստ քաղաքապետի, կան նաեւ ԱՊՀ որոշ երկրներում արտադրվող նոր մոդելի ավտոբուսներ, որոնք ավելի էժան են՝ 90-100 հազար դոլար: Իսկ արդեն օգտագործված ավտոբուսները եւ տրոլեյբուսները Երեւանում կշահագործվեն դեռեւս 7-10 տարի:

Մեր հաջորդ հարցն առնչվում էր մետրոպոլիտենին: Նոր կայաններ չեն կառուցվելու: Պետությունը դրա համար չունի անհրաժեշտ միջոցներ, իսկ մասնավորն էլ այստեղ ներդրումներ չի կատարի:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Դիտորդական առաքելություն կալանավորների համար

Սկիզբը էջ 1

Դիտորդական խմբի գործունեության կարգի վերաբերյալ արդարադատության նախարարի հրամանը եղել է անցած տարվա հուլիսին, սակայն, ինչպես հավաստեց Սամվել Հովհաննիսյանը, 6-7 ամիս է անցել, բայց դեռեւս չի հաջողվել կազմավորել խումբը: Ըստ կարգի այն պիտի ներառի 7 հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների, բայց նոր ձեւավորվող կառույցի մեջ մտնելու ցանկություն հայտնել են միայն 5 հասարակական կազմակերպություններ, որոնք են՝ «Հանուն ժողովրդավարության» ընկերակցությունը (նախագահ՝ Վարուժան Անտոնյան), «Ընդդեմ իրավական կամայականության» կազմակերպությունը (նախագահ՝ Միքայել Արամյան), «Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի» Վանաձորի կառույցը (նախագահ՝ Սամվել Եսայան), «Հանուն ժողովրդավարական բարեփոխումների ազգային լիգան» (նախագահ՝ Կարեն Տեր Աբրահամյան), «Քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտը» (նախագահ՝ Արման Դանիելյան): Դիտորդական խմբի գործը լինելու է կալանավորների աշխատանքային ու կենցաղային պայմանների ուսումնասիրությունն ու հնարավորինս բարելավումների միջոցառումներ ձեռնարկելը, դատապարտյալների իրավունքների խախտումների բացահայտումներն ու դրանց կանխարգելմանն ուղղված գործողությունների ծավալումը:

Իհարկե, քրեակատարողական հիմնարկներում տիրող իրավիճակի մասին ինֆորմացիան, վերլուծություններն ու եզրակացությունները կներկայացվեն նախ եւ առաջ հասարակության դատին: Եվ գուցե այդ դեպքում հնարավոր լինի կազմավորել հասարակական վերահսկողական կառույց բանտերի վրա: Եթե հասարակությունը չտիրապետի, գոնե իրազեկ կլինի դատապարտյալների ճակատագրին ու բանտերի իրական բարքերին: Խմբի գործունեությանը մասնակից դառնալու նախապատվությունը տրվելու է հասարակական կազմակերպության՝ մանկավարժի, հոգեբանի, իրավաբանի մասնագիտությամբ անդամներին: Լրագրողները, եթե դիմեն, նույնպես կարող են անդամակցել դիտորդական առաքելությանը:

Այդուհանդերձ, զարմանալի է, որ հասարակական կազմակերպությունները որեւէ նախաձեռնություն չեն ցուցաբերում գործունեության այս խիստ կարեւոր ասպարեզում ներգրավվելու համար:

Խմբի անդամներն իրավունք կստանան անարգել այցելելու քրեակատարողական հիմնարկներ, ծանոթանալ դատական փաստաթղթերի բովանդակությանը, նաեւ հանդիպել, նույնիսկ մեկուսի, կալանավորված անձանց հետ: Գոնե տարեկան 1 անգամ խումբը պիտի այցելի յուրաքանչյուր քրեակատարողական հիմնարկ:

Իսկ թե ինչու 3,5 հազար հասարակական կազմակերպություններից ընդամենը 5-ն են ցանկություն հայտնել մասնակցելու խմբի գործունեությանը, վարչության պետն իր բացատրությունն ունի. քրեակատարողական հիմնարկներում իրավիճակն անհամեմատ լավացել է, եւ հասարակական միություններն իրենց արժանի անելիքներ չեն տեսնում այնտեղ: Ի դեպ, Սամվել Հովհաննիսյանը այս առթիվ այլ հավաստիացում եւս արեց. «Կալանավայրերում դատապարտյալների նկատմամբ մարդասիրական վերաբերմունքը շատերը ռեժիմի թուլացման նշան են համարում: Բայց ռեժիմը չի թուլացել, ռեժիմն իր բարձրության վրա է»:

Քրեակատարողական հիմնարկները ներքին գործերի նախարարությունից արդարադատությանը փոխանցվելուց հետո, իբրեւ կարեւոր բարեփոխություն առանձնացվեց Վարդաշենի քրեակատարողական հիմնարկի կառուցումը՝ եվրոպական չափանիշների համապատասխանությամբ: Իսկ թե ինչպիսին է լինելու եվրոպական չափանիշների հայկական արտահայտությունը, վարչության պետը չմանրամասնեց: Միայն նշեց, որ խցերը վերանորոգված կլինեն, ժամանցի սրահ կառանձնացվի, կոմունալ-կենցաղային պայմանները կբարելավվեն: Այսօր էլ բոլոր խցերում հեռուստացույցներ կան, բայց դրանց մասին հոգացել է ոչ թե պետությունը, այլ՝ ազատազրկվածների հարազատները:

Ի դեպ, Սամվել Հովհաննիսյանի գնահատմամբ, վերջին շրջանում մանր ու մեծ հանցագործությունների մեջ տիրապետող են դարձել գողություններն ու ավազակային հարձակումները:

Ճշտում է քաղաքապետարանը

Քաղաքապետարանի առեւտրի եւ սպասարկումների վարչության պետ Կարեն Գեւորգյանը պաշտոնապես հայտնում է, որ «Ազգ» թերթի (փետրվարի 17, երեքշաբթի) համարում տպագրվել է իրականությանը չհամապատասխանող տեղեկություն, որն ինքը փոխանցել է թերթի թղթակցին: «Եվրասիա» բարեգործական-հասարակական կազմակերպությունը «Երեւան քաղաքի թափառող շների վերահսկման ծրագիրը» իրականացնում է ոչ թե «Եվրասիա» հիմնադրամի ֆինանսավորմամբ, այլ մի շարք միջազգային դոնոր կազմակերպությունների հետ:

Ազգային

Մանկատուն. այստեղ օտարները հարազատանում, դառնում են յուրայիններ

Երբ մանկատների մասին ես մտածում, սովորաբար կիսատ ժպիտներով ու տխուր աչքերով երեխաների ես պատկերացնում, որոնց կյանքը հենց սկզբից է իր դառն ու սեւերես կողմը ցույց տալիս:

«Նորք» մանկան տան կարանտինային բաժանմունքում զրուցում էի բժշկուհու եւ դաստիարակչուհու հետ: Մի քանի օր առաջ 7-8 փոքրիկներ օթեւանել էին այստեղ, իրենց հոգու փոքրիկ պատուհանիկներից նրանք անորոշ հայացքով նայում էին անծանոթ աշխարհի դեռեւս անծանոթ մարդկանց, մերթ լաց էին լինում, մերթ ժպտում: «Երեխաներին պիտի որ շատ սիրեք, այլապես 50 տարի աշխատել մանկատանը հեշտ չէ», հարցնում եմ դաստիարակչուհուն: «Առանց սիրելու հնարավոր չէ աշխատել, հարազատի պես կապված ենք», ասում է յոթանասունն անց, ժպտուն դեմքով դաստիարակչուհին:

Այս նորածին նորեկները 21-օրյա կարանտինային շրջանից հետո, երբ կստուգվի նրանց առողջական վիճակը, կտեղափոխվեն համապատասխան տարիքային բաժանմունքներ: Գեղեցիկ, հարմարավետ մահճակալներով, խնամքով լվացված, արդուկված հագուստներով, գունագեղ խաղալիքներով սենյակներ, յուրաքանչյուր հասակային խումբը համալրված է անհրաժեշտ պիտույքներով՝ ննջասենյակային, խաղասենյակային անհրաժեշտ պարագաներով (սայլակներ, մանեժներ, մագնիտոֆոն, հեռուստացույց, բազմատեսակ խաղալիքներ, տաք եւ սառը ջուր, ջեռուցում, լուսավորություն, խոհանոցային եւ լվացքատան հիգիենիկ անհրաժեշտ պայմաններ), տրամադրություն ստեղծող միջավայր՝ հանգիստ, մեղմ մթնոլորտ: Մանկատունն ունի ընդարձակ բակ, լողավազան, ժամանցի, խաղերի անհրաժեշտ պարագաներ:

Սոցիալական մերօրյա դժվարին պայմաններում շատ ծնողներ, ովքեր կարիքից կամ այլ պատճառներից դրդված իրենց երեխաներին հանձնել են օտար ձեռքերի խնամքին, գուցե թե չկարողանային իրենց տներում ստեղծել նման պայմաններ: Այնուհանդերձ, դժվար է ասել, թե մանկատան երեխաները հոգեբանորեն ինչպիսի բարդույթներ կունենան, եւ ենթագիտակցական խորշերում թաքնված կյանքի այս հատվածի ապրում-զգացումները ինչպես կանդրադառնան նրանց վրա:

Երեխաների համար «Նորք» մանկատան այսօրվա բարեկեցիկ պայմանները ստեղծվել են դժվարությամբ եւ ոչ միանգամից: Երբ 1998 թ. մանկատան նախկին մանկաբույժ Լիանա Կարապետյանը ստանձնեց տնօրինությունը, մանկատունը սաստիկ կարիքի մեջ էր, չկային տարրական հարմարություններ, անգամ աթոռներ, երեխաները նստում էին փայտե երկար նստարաններին, ձմռանը սենյակները տաքացնում էին սալյարկայի վառարաններով: Ջանքերը, հոգածությունն ու նախաձեռնությունը աստիճանաբար պտուղներ տվեցին, ձեռք բերվեցին բարեկամներ ու բարերարներ: Հայտնի է՝ բարեգործների մեծ մասը օգնությունը տրամադրում է ծերանոցներին ու մանկատներին: Մանկատան բարեգործների զգալի մասը սփյուռքահայեր են, հիմնականում՝ ԱՄՆ-ից, Ֆրանսիայից, կան նաեւ տեղացիներ (տնօրենի սենյակին կից պատին փակցված է նրանց անվանացանկը): Տորոնտոյի պոլսահայ գաղութն ամեն ամիս 200-250 դոլար է տրամադրում, բացի սրանից արդեն երկրորդ տարին մանկատունը պետբյուջեից 100 տոկոս ֆինանսավորում է ստանում:

«Նորք» մանկան տունը գործում է 1937 թ. եւ միակն է եղել հանրապետությունում, որ սպասարկել է միակողմանի եւ երկկողմանի ծնողազուրկ երեխաներին նորածնային հասակից մինչ 5 տարեկանը: Երեխաներին ընդունում են ծնողների դիմումի համաձայն՝ քաղաքապետարանների խնամակալության եւ որդեգրման բաժնի համապատասխան որոշմամբ եւ սոցապնախարարության ուղեգրով: Երեխաները սովորաբար ընդունվում են ժամանակավորապես: Եթե ծնողները հրաժարվում են, կամ երկկողմանի ծնողազուրկ են, այդ երեխաները մտնում են որդեգրման կենտրոնացված հաշվառման ցուցակի մեջ: Ծնողները կարող են փոխել որոշումը եւ վերցնել երեխային: Իսկ երբ 5 տարեկանից հետո էլ հրաժարվում են, այդ երեխաները տեղափոխվում են Գավառի մանկատուն:

Այսօր «Նորք» մանկան տանը 5-6 երեխա են ենթակա որդեգրման: Որդեգրողն իր ցանկացած երեխայի տվյալները (սեռը, տարիքը) ներկայացնում է կենտրոնացված հաշվառման, որտեղից ստանում է անհրաժեշտ տեղեկություններ: Ըստ տնօրենի, վերջին տասնամյակներին որդեգրողները ավելի շատ են, քան որդեգրման ենթակա երեխաները, վերջերս աղջիկ երեխաների պահանջն ավելի է, քան տղաներինը: Մանկան տունը առհասարակ որդեգրմամբ չի զբաղվում եւ չի զբաղվել, միայն ապահովում է երեխաների խնամքն ու դաստիարակությունը: Այսօր «Նորք» մանկան տունը 7 հասակային բաժանմունքներով սպասարկում է 74 երեխայի: Նրանց հսկողությամբ զբաղվում են բուժանձնակազմը եւ դաստիարակ-դայակները: Այս հասակի երեխաներին բնորոշ հիվանդությունները՝ սեպսիս, հիպոտրոֆիա, ռախիտ եւ այլն, մանկատանը վերջերս չեն նկատվել, մահացության դեպքեր ընդհանրապես չեն գրանցվել, շնորհիվ այն խնամքի ու հոգատարության, որ տարվում է երեխաների հանդեպ: Մանկան տունը ընդունում է նորածիններին սկսած 1-1,5 ամսականից, շատ հազվադեպ են 1-2 տարեկանները: Փաստորեն այս փոքրիկները դեռեւս ընտանիքի ընկալումը, գիտակցությունը չունեցած տեղափոխվում են մանկատուն, երբեմն էլ փողոցից ու ծննդատներից (նրանք 21-օրյա ընտելացման շրջան են անցնում): Ծնողների կամքով հայտնվածներն ունեն նրանց տեսակցելու հնարավորություն՝ շաբաթվա նշանակված օրը: Ծնողներ կան, որ առհասարակ չեն տեսակցում իրենց երեխաների հետ, կան այնպիսիք, որ տարին 2-3 անգամ են այցելում՝ պատճառաբանելով հնարավորությունների սղությունը: Նմանների երեխաները հաճախ իրենք են խուսափում իրենց մայրերից, չեն ուզում տեսակցել կամ խորթ, օտարի հայացքով նայելով, մտովի հայացք են ուղղում նրանց՝ ինչո՞ւ: Այս ինչուները բազում պատասխաններ ունեն, հաճախ պարտադրված, թելադրված կյանքի որոշակի իրավիճակներով ու հանգամանքներով:

«Այդ կանանցից յուրաքանչյուրն իր պրոբլեմներն ու դժբախտություններն ունի, պետք է հասկանալ ու մտնել նրանց վիճակի մեջ: Ամեն մեկը, երեխա ունենալով, մի լավ նպատակ է ունեցել: Նրանք սիրո պտուղներ են, կարծում եմ, խաբված կանայք են բոլորը: Դարերով այս պրոբլեմը կա, երբ ստեղծվեց մոնոգամ ընտանիքը, արտամուսնական կապերից սկսեցին երեխաներ ծնվել: Որտե՞ղ պետք է տեղավորեին այս երեխաներին: Մայրեր կային, որ անտառներում էին թողնում իրենց երեխաներին: Եվրոպական մի շարք երկրներում, Ռուսաստանում 16-17-րդ դարերում եկեղեցին վերցրեց նրանց հովանավորությունը: Եկեղեցիների մոտ մի մուրճիկ էին տեղադրում, մայրը թխկացնում էր ու երեխային թողնում, գնում: Այսպես թաքցնում էին իրենց ամուսիններից: Հիմա, երբ մեր տղամարդիկ գնում են Ռուսաստան, կինն էլ այդ ընթացքում երեխա է ունենում, ի՞նչ անի, թաքցնում է: Երեխային մանկատուն բերելու պատճառաբանությունները սովորաբար սոցիալական բնույթի են լինում: Սակայն միայն սա չէ բուն պատճառը: ԽՍՀՄ-ում միայնակ կանանց շատ արտոնություններ էին տրված, բայց ինչով է բացատրվում, որ այդ ժամանակ ավելի շատ երեխաներ էին մանկատներ բերում, մեզ մոտ 110 երեխա կար եւ սպասարկում էինք մինչեւ 3, իսկ հիմա մինչեւ 5 տարեկաններին: Վերջերս մի կին հրաժարվեց իր երեխայից, երբ կարող էր դա անել ժամանակավորապես: Պատճառաբանեց ընտանեկան վատ պայմաններով. 7 հոգով մեկ սենյականոց բնակարանում էին ապրում, հիվանդ ազգականների հետ, աշխատանք չուներ եւ ի վիճակի չէր շաբաթը գոնե մեկ անգամ երեխային տեսնել: «Հազիվ մյուսին եմ պահում», ասաց: Մեկ ուրիշը դժվարացավ միայնակության փաստաթուղթ ներկայացնել, որովհետեւ դրա համար անհրաժեշտ 2000 դրամը գերադասում է դեղորայքի հատկացնել, բայց երեխայից չհրաժարվեց», պատմում է մանկան տան տնօրեն Լիանա Կարապետյանը:

Մինչեւ կառավարության կամ տեղական որդեգրման մարմինների որոշումը ծնողը կարող է փոխել մտադրությունը եւ հետ վերցնել երեխային: Սակայն տարբեր են մարդիկ, տարբեր են ճակատագրերը: Այն ծնողները, որոնք սոցիալական, առողջական, հոգեբանական եւ այլ պատճառներով թողնում են իրենց երեխաներին մանկատների խնամքին եւ հրաժարվում նրանցից, ըստ էության փախչում են պատասխանատվությունից ու լքում նրանց՝ զրկելով երեխային ծնողական ջերմությունից, ընտանեկան մթնոլորտից: Այդ փոքրիկները գտնում են իրենց մեծ ընտանիքները, որտեղ օտարները հարազատանում, սիրելի են դառնում:

Շրջելով «Նորք» մանկան տան հասակային բոլոր խմբերում, համոզվում ես, որ այստեղ երեխաների մանկությունն ապահով ձեռքերում է, լավագույնս կազմակերպված են նրանց խնամքը, սնունդը, հիգիենան, հանգիստը, դաստիարակությունը: Նրանք այստեղ նաեւ մկրտվում են, ոսկյա խաչեր ստանում եւ ունեն մկրտության վկայականներ:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Կորցրել ենք կորուստն զգալու զգոնությունը մեր

Ավանդապահ գյումրեցու դուստրն ամոթանք էր տալիս հայ ժողովրդին ռասայական խտրականության համար. ինքն ամուսնացել էր նիգերիացի սեւամորթ երիտասարդի հետ եւ զարմանում ու զայրանում է, որ իր հարազատներն ու համաքաղաքացիները չեն խրախուսում ամուսնական այդ կապը: Զարմանում է, որ եվրախորհուրդ մուտք գործած հայ ժողովուրդը «չի հասունացել» այնքան, որ սեւամորթի հետ հայ աղջկա ամուսնանալը համարում է անընդունելի եւ դատապարտելի...

Նիգերիացի Մայքը վիրավորված է, որ իրենց ամուսնությունը հասարակության կողմից չի ընդունվում, եւ իրեն օտար է զգում, որ հայերը ռասայական տարբերություն են դնում, որովհետեւ Հայաստանում երբեւէ սեւամորթներ չեն բնակվել, եւ շփում նրանց հետ հայերը իրենց երկրում չեն ունեցել: Մինչդեռ Եվրոպայում այդօրինակ ամուսնություններին շատ ավելի հանդուրժողական են վերաբերվում:

Ահա այսպես...

Թող թյուր կարծիք չստեղծվի, թե ես ռասայական խտրականության կողմ եմ. քավ լիցի: Մարդկային բոլոր տեսակներն այս արեւի տակ ապրելու լիարժեք իրավունք ունեն, եւ ոչ ոք չի կարող արգելել նրանցից որեւէ մեկին աճել, բազմանալ, պահպանել իր տեսակը, իր մշակույթը: Ոչ ոք չի կասկածում նրանց մարդկային արժանիքներին, նրանք իրենց տեսակի մշակութային կրողներն են եւ իրենց մարդկային հոգեկերտվածքով, ստեղծած մշակութային արժեքներով հարստացնում են համամարդկային քաղաքակրթության գանձարանը: Արարիչը, բնությունը, ինչպես կիմանք, ստեղծել է մարդկային տեսակների բազմազանություն՝ տեղադրելով յուրաքանչյուրին երկիր մոլորակի մի աշխարհամասում: Սա անժխտելի փաստ է: Եվ դրա մեջ խորհուրդ կա: Չլինեին ռասաները, չէին լինի նրանց ստեղծած մշակութային արժեքներն իրենց բազմազանությամբ եւ ինքնատիպությամբ:

Մարդկային յուրաքանչյուր տեսակ պատասխանատու է իր տեսակը պահպանելու եւ շարունակելու հարցում: Չկա պարզապես մարդ՝ որպես կենսաբանական էակ կամ միավոր... Կա մարդկային որեւէ ռասայի պատկանող, որեւէ ազգի ներկայացուցիչ՝ իրեն բնորոշ հոգեկերտվածքով, մտածելակերպով, հոգեբանությամբ, մշակութաստեղծման առանձնահատկություններով, դիմագծով, լեզվով, մի խոսքով, մարդկային տեսակ, որն ունի ազգություն, լեզու, ունի հայրենիք, ունի մշակույթ: Բուսական եւ կենդանական աշխարհում յուրաքանչյուր տեսակ բջիջների հիշողությամբ պահպանում է իր տեսակը: Մարդն էլ, տեսնելով բուսական եւ կենդանական աշխարհում գոյություն ունեցող լավագույն տեսակները, ձգտել է պահպանել դրանք պատահական կամ միտումնավոր խաչասերումներից:

Այս գիտահանրամատչելի նախաբանը բնավ ինքնանպատակ չէ: Մենք՝ հայերս, նույնպես մեր տեսակը պահպանելու խնդիր ունենք: Եթե հետեւենք «Մարդը մարդ է՝ ինչ ռասայի էլ պատկանի» կարգախոսին (իհարկե, իրականում այդպես է) եւ «սրտի ձայնին» լսելով ամուսնանանք սեւամորթի, դեղնամորթի եւ կարմրամորթի հետ, ապա հարյուր տարի հետո հայը՝ որպես մարդաբանական տեսակ, կվերանա: Յուրաքանչյուր մարդ, անհատ անձ լինելուց բացի, որեւէ ազգի ներկայացուցիչ է, տվյալ դեպքում մենք հայ ենք, եւ մեզնից յուրաքանչյուրը պարզապես իրավունք չունի փոխելու մեր տեսակը: Մարդկայնորեն գուցե եւ հասկանալի է, որ ամեն կին ուզում է ընտանիք կազմել, մայրանալ, բայց հայ կինը հայ երեխա պիտի ծնի, եւ հայ երեխային հայ կինը պիտի ծնի: Այս պարզ ճշմարտությունը մանկուց պիտի ներարկվի հայ երեխայի հոգու եւ մտքի մեջ: Մենք քիչ ենք եւ չենք կարող մեզ շռայլություն թույլ տալ՝ այլ ազգերի զավակ պարգեւելով...

Ինձ պարզապես հասկանալի չէր «Կայմ» հեռուստաընկերության «Հատուկ գոտի» հաղորդման նպատակը: Մենք չպետք է մոռանանք, որ հանրային հեռուստատեսության հաղորդումները դիտում են աշխարհով մեկ սփռված հայերը: Ոգեղեն եւ ազգապահպան գաղափարներն արդյոք հագեցրե՞լ են մեզ արդեն, որ մենք ինքներս խարազանում ենք մեզ այնպիսի հյուրընկալության համար, որի արդյունքում լրագրողուհու մեկնաբանությամբ, «Մեր հյուրընկալությունն ու հյուրասիրությունն օտարները վայելել են, բայց մեր կողքին ոչ ոք չի ցանկացել ապրել»: Նախ չարաչար սխալվում է հաղորդման հեղինակը: Հայաստանում հայերի կողքին դարերով ապրել են քրդեր, եզդիներ, պարսիկներ, ասորիներ: Իսկ եթե իրապես մեծ թվով օտարազգիներ չեն ապրել, ապա պատճառը շատ պարզ է. Հայաստանում հայերի համար էր ծանր ու տաժանելի, ինչո՞ւ պիտի օտարներն իրենց հայրենիքի կամ այլ երկրի խաղաղ ու բարեկեցիկ կյանքը թողնեին եւ ապրեին մեր՝ դժնդակ եւ թալանի ու ավարի բաժին դարձած երկրում: Խորհրդային տարիներին նույնպես Հայաստանում ապրում էին բազմաթիվ ազգեր:

Ի՞նչ նկատի ունի հաղորդման հեղինակը, ասելով, թե «ներկա հյուրընկալությունը նոր մոդել է պարտադրում»: Լսո՞ւմ եք, պարտադրում, եւ ոչ այլ բան: Գուցե «Հատուկ գոտի» հաղորդաշարը եվրախորհրդի պատվերն է կատարում հայերիս «եվրոպականացնելու» միտումով, թե՞ դրամաշնորհ է ստացել:

Համենայն դեպս, «Հայերը» եւ «Երկրի ուժը» ֆիլմաշարերի ստեղծմանը հետամուտ հեռուստաընկերությունը, կարծում եմ, չէր կարող ազգային սկզբունքներից նահանջել եւ խառն ամուսնությունը ներկայացնել որպես եվրոպական արժեք: Սթափվենք ազգովին եւ չկորցնենք ազգային մեր տեսակի կորուստն զգալու զգոնությունը:

ՄԱՐԻ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ

Կիպրոսի մասնատումը հիմնահարցի կարգավորման ամենաընդունելի տարբերակն է Թուրքիայի համար

Երեկ Նիկոսիայում սկսեցին Կիպրոսի Հանրապետության նախագահ Թասոս Պապադոպուլոսի ու կիպրացի թուրքերի առաջնորդ Ռաուֆ Դենքթաշի բանակցությունները: Դրանք ընթանում են ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ ներկայացուցիչ Ալվարո դե Սոտոյի միջնորդությամբ: Օգտվելով առիթից նշենք, որ բանակցությունների ընթացքին տեղում հետեւելու համար Կիպրոս է ժամանել Եվրամիության ընդարձակման գծով եվրահանձնաժողովի պատասխանատու անդամ Գյունթեր Վերհոյգենը:

Նախնական պայմանավորվածության համաձայն, եթե կողմերին չհաջողվի մինչեւ մարտի 22-ը համաձայնության գալ, ապա բանակցությունները Թուրքիայի եւ Հունաստանի մասնակցությամբ կշարունակվեն մինչեւ մարտի 29-ը: Անհաջողության դեպքում ասպարեզ կիջնի նաեւ Կոֆի Անանը եւ իր հայեցողությամբ կկարգավորի վիճելի հարցերը, իսկ ապրիլի 21-ին հունական եւ թուրքական հատվածներում հանրաքվեի կդրվի Կիպրոսի միասնականության վերականգնման հարցը, որպեսզի կղզին Եվրամիությանը միավորված անդամակցի:

Վերոնշյալ բանակցություններին նախորդել էին Պապադոպուլոսի եւ Դենքթաշի նյույորքյան հանդիպումները Կոֆի Անանի մասնակցությամբ: Այսինքն՝ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարը կարողացել էր կողմերին համոզել բանակցությունները Նիկոսիայում շարունակելու հարցում: Ուրեմն վերոհիշյալ բանակցությունները հետեւանք են այդ հանդիպումների: Ակամա հարց է ծագում՝ իսկ հանդիպումնե՞րը: Դրանք էլ ըստ երեւույթին ամերիկյան նախաձեռնություն են: Այլապես թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը փետրվարի 19-ին Կիպրոսի գծով Վաշինգտոնի հատուկ ներկայացուցիչ Թոմաս Վեստոնին հանդիպումների գլխավոր ճարտարապետը չէր համարի:

Եթե դա ճիշտ է, ապա պետք է ենթադրել, որ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարը Պապադոպուլոս-Դենքթաշ հանդիպումները Նյու Յորքում ամերիկյան առաջադրանքով է կազմակերպել, ինչն անխուսափելի է դարձնում Կիպրոսի վերաբերյալ Անանի ծրագրի պայմանավորումն այդ նույն առաջադրանքով:

Թերեւս այդ ամենի առումով պատահական չեն Պապադոպուլոս-Դենքթաշ երրորդ հանդիպմանը թուրքական նոր առաջարկների ներկայացումը ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարին, դրանց ինքնակամ բխեցումը Անանի ծրագրի դրույթներից, Կիպրոսի միասնականության վերականգնմանը նպաստելու առումով հույների «մեկ քայլ» առջեւում գտնվելու, հունական

Հանդիպում ՄԱԿ-ի կենտրոնակայանում Դենքթաշ, Կոֆի Անան, Պապադոպուլոս

կողմին «անկյուն խցկելու», ինչպես նաեւ բանակցությունների ձախողման չարաբաստիկ կանխատեսումներ անելու եւ դրանք հույներին վերագրելու Անկարայի նկրտումները:

Թուրքական նոր առաջարկների մանրամասները հայտնի չեն: Բայց որ Կոֆի Անանը դրանք իր իսկ մշակած ծրագրի հետ Կիպրոսում բանակցությունների համար հիմք է ընդունել եւ դրանում համոզել է հունական կողմին, ակնհայտ է: Այլ կերպ՝ հունական կողմը, ենթարկվելով ճնշումների, զիջել է: Մինչդեռ, անկախ թուրքական կողմի հետ բանակցությունների ընթացքից, նախատեսվող հանրաքվեի արդյունքներից կամ կղզու միասնականության վերականգնումից, միեւնույն է, մայիսի 1-ին Կիպրոսի Հանրապետությունը դառնալու է ԵՄ-ի անդամ:

Թվում էր, թե այս հանգամանքը պետք է ստիպի շահագրգիռ կողմերին ճնշում գործադրել թուրքերի վրա: Հատկապես այն դեպքում, երբ Կոֆի Անանի ծրագիրը Կիպրոսի միավորման համար նախատեսում է կղզու ապառազմականացումը, իսկ թուրքական առաջարկները պահպանում են «կիպրացի թուրքերի անվտանգության» երաշխավորի այն դերը, ինչ կատարում է Թուրքիան: Դա, ինչ խոսք, ենթադրում է Կիպրոսում Թուրքիայի ռազմական ներկայության պահպանումը:

Եթե խնդիրն ԱՄՆ-ի, ԵՄ-ի, ինչու չէ, նաեւ ՄԱԿ-ի համար իսկապես Կիպրոսի միասնականության վերականգնումը լիներ, ապա առաջին հերթին կղզու տարածքից պետք է դուրս բերվեր 40 հազարանոց թուրքական զորքը: Կասկածից վեր է, որ այդ զորքի ներկայությամբ ամեն մի հանրաքվե պիտի ընթանա այն սցենարով, ինչպես ընթացան թուրքական հատվածում Թուրքիայի սցենարով անցկացված խորհրդարանական ընտրությունները:

Հարկ է, սակայն, նշել, որ Թուրքիայի առաջադրանքը հանրաքվեն չէ, այլ ստեղծումն այն պայմանների, որոնց առկայությամբ Պապադոպուլոս-Դենքթաշ բանակցությունները կձախողվեն հենց հունական կողմի նախաձեռնությամբ: Համենայն դեպս, Կոֆի Անանի՝ թուրքական առաջարկներով հագեցած ծրագիրը ստեղծում է Կիպրոսի հետագա դաշնայնացման նախադրյալներ: Դաշնայնացումը մշտապես մասնատման սպառնալիք է պարունակում:

«Ազգը» բազմիցս անդրադարձել է Կիպրոսի հարցին՝ ընդգծելով, որ մասնատումը հիմնահարցի կարգավորման թերեւս ամենաընդունելի տարբերակն է Թուրքիայի համար:

ՅԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Իրաքի քրդերն ուզում են ստեղծել ինքնապաշտպանության ուժեր

Հյուսիսային Իրաքի քրդական ինքնավար տարածքներում լրջորեն մտածում են սեփական բանակ ստեղծելու մասին: Բրիտանական «Գարդիան» թերթի տվյալներով, քուրդ առաջնորդները հրաժարվում են ցրել սեփական զինված կազմավորումները եւ մտադիր են արգելել իրենց տարածքներում իրաքյան բանակի տեղաբաշխումը:

Քրդերի կարծիքով, Քրդստանի հայրենասիրական միության եւ Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցության վերահսկողությանը ենթակա 50-60 հազար զինյալները պետք է կազմեն ինքնապաշտպանության ուժեր ԱՄՆ ազգային գվարդիայի նմանությամբ:

Այս տրամադրությունները պայմանավորված են Էրբիլում վերջերս տեղի ունեցած ահաբեկչություններով եւ «սուննիական եռանկյունում» դիտվող լարվածության աճով: Էրբիլում ՔՀՄ եւ ՔԺԿ կենտրոնակայանների պայթեցումներից զոհվել էին 57 եւ վիրավորվել 200 անձինք:

Քրդական նոր բանակի զինծառայողները պետք է ծառայեն բնակության վայրերում: Ենթադրվում է, որ քրդական ուժերը չեն տեղաբաշխվի Քրդստանի դաշնային սահմաններից դուրս: Ի դեպ, Քրդական ինքնավարության խորհրդարանը դեռ պետք է որոշի այդ սահմանները: Ինքնապաշտպանության ուժերին առնչվող դրույթը ներառվելու է քրդերի ժամանակավոր սահմանադրության մեջ, որի նախագիծը թերեւս հաստատվի մինչեւ փետրվարի վերջը:

Քրդստանի իշխանությունները նաեւ պահանջում են սահմանադրության մեջ արձանագրել տարածքի դաշնային կարգավիճակը, որպեսզի պահպանեն 13 տարի առաջ ստացած իրավասությունների մեծ մասը: Քրդերի ինքնավարության ընդլայնմանը դեմ են արաբ սուննի եւ շիա առաջնորդները, ինչպես նաեւ Թուրքիան, Իրանը եւ Սիրիան:

«ԹՈՒՆԱՎՈՐՎԱԾ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»

Գազից զրկված Բելառուսը Մոսկվայից հետ է կանչել իր դեսպանին

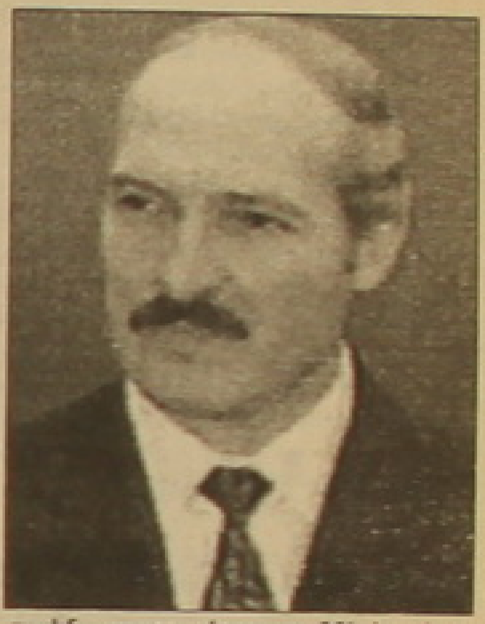

Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն «խորհրդակցելու» համար Մոսկվայից հետ է կանչել իր երկրի դեսպանին: Նախագահի մամլո ծառայությունում ՌԻԱ գործակալության թղթակցին հայտնել են, որ տվյալ քայլը «Գազպրոմի» որոշման հետեւանքն է, որ փետրվարի 18-ից դադարեցրել է Բելառուսի գազամատակարարումը:

«Չնայած սառնամանիքին մարդկանց գազից զրկելու նման աննախադեպ քայլ չէր եղել Հայրենական մեծ պատերազմից ի վեր», ասվում է Բելառուսի կառավարության հայտարարության մեջ: «Հիմա Ռուսաստանի հետ մեր հարաբերությունները երկար ժամանակ թունավորված կլինեն գազով», հայտարարել է նախագահ Լուկաշենկոն:

Վարչապետ Սերգեյ Սիդորսկին լրագրողներին ասել է, որ կառավարությունը երկրում սահմանում է ռեսուրսների խստագույն խնայողության ռեժիմ: Նա խոստացել է պահեստային բոլոր աղբյուրներն օգտագործել բնակարաններն ու սոցիալական հիմնարկները տաքացնելու համար:

«Գազպրոմի» մամլո ծառայությունում ՁԼՍ-ներին հայտնել են, որ ընկերությունը փետրվարի 18-ի ժամը 18-ից լիովին դադարեցրել է ռուսական գազի մատակարարումը Բելառուսին եւ գազի տարանցումն այդ երկրով: Օտարերկրացի սպառողների հանդեպ «Գազպրոմի» պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման համար ռուսական կողմը լիովին պատասխանատու է համարում Բելառուսին:

Նույն օրվա առավոտյան ռուսական գազի առաքումը մասամբ սահմանափակվել էր, որպեսզի Բելառուսի իշխանությունները նոր պայմանագրեր կնքեն: Բայց դրա փոխարեն «Բելտրանսգազ» ընկերությունն սկսել էր չարտոնված ձեւով յուրացնել ռուսական գազը, որը տարանցվում էր դեպի երրորդ երկրներ: Ուստի «Գազպրոմը» ստիպված եղավ իսպառ դադարեցնել գազի առաքումները Բելառուսի ուղղությամբ:

Արաբ դաշտային հրամանատարը 4,5 միլիոն է ստացել Մոսկվայի մետրոյի պայթեցման համար

ՌԴ հատուկ ծառայությունների տվյալներով, Չեչնիայում գործող արաբ դաշտային հրամանատար Աբու ալ Վալիդը խոշոր գումար է ստացել Մոսկվայի մետրոյում փետրվարի 6-ին իրականացված պայթեցման համար: «Մեր տվյալների համաձայն, Չեչնիայի ելուզակային կազմավորումներից մեկի առաջնորդ, արաբ վարձկան Աբու ալ Վալիդի արտասահմանյան անձնական հաշվին 4,5 մլն դոլար է փոխանցվել մետրոյի ահաբեկչության նախապատրաստման եւ իրականացման համար», Ինտերֆաքս գործակալությանը հայտնել է հատուկ ծառայությունների աղբյուրներից մեկը:

«Արժանահավատ աղբյուրներ» վկայակոչելով գործակալությունն ավելացնում է, որ Աբու ալ Վալիդը ներկայումս Չեչնիայում չէ: Նրան հաջողվել է մեկնել Պարսից ծոցի երկրներից մեկը: Անվտանգության դաշնային ծառայության պաշտոնյաներից մեկը դեռ տարեվերջին հայտարարել էր, որ Ռուսաստանում վերջին երկու տարիներին իրականացված գրեթե բոլոր անձնասպանական ահաբեկչությունների դիմաց վճարել է միջազգային ահաբեկիչների ֆինանսական մուտքերի կարգադրիչ տնօրեն Աբու Օմար աս Սեյֆը: Այդ ահաբեկչությունների կազմակերպիչը Չեչնիայում «Ալ Ղաիդայի» արաբ գործակալների ղեկավար Աբու ալ Վալիդն է:

Վրացի սահմանապահը համակարգչից հանել էր Բերեզովսկու տվյալները

Վրաստանում չորեքշաբթի օրը ձերբակալվել է պետսահմանի պահպանության դեպարտամենտի տեղեկատվության եւ վերլուծության բաժնի պետ, մայոր Իրակլի Պատավան: Երկրի գլխավոր զինվորական դատախազության քննչական բաժնի աղբյուրներ վկայակոչելով՝ «Ինտերպրես» գործակալությունը հաղորդում է, որ Բորիս Բերեզովսկու Վրաստան կատարած գաղտնի այցելության նախօրեին մայոր Պատավան նրա տվյալները հանել էր որոնվող անձանց ցանկից:

Դատախազությունում չեն բացառում, որ միջադեպին մեղսակից է եղել պետսահմանի պահպանության դեպարտամենտի նախագահ Վալերի Չխեիձեն, որի անմիջական ենթական է Պատավան: Հիմքեր կան կասկածելու նաեւ «Ինտերպոլի» թբիլիսյան գրասենյակի աշխատակիցներին:

2003 թ. դեկտեմբերի 3-ին Բերեզովսկին Վրաստան էր ժամանել, Թբիլիսիի օդանավակայանում սահմանապահներին փաստաթղթեր ներկայացնելով Պլատոն Ելենինի անունով եւ Լոնդոնում տրված վրացական այցագրով: Իր վրացի նախկին գործընկերոջը հանդիպելուց մի քանի ժամ անց Բերեզովսկին մեկնել էր Վրաստանից:

Օրեր անց Վրաստանի ԱԳՆ-ն պաշտոնապես խոստովանել էր, որ վրացի սահմանապահների գործողությունները սխալ են եղել: Ռուսաստանում ֆինանսական խարդախությունների մեջ մեղադրվող Բերեզովսկու այցի առթիվ սկսվել էր քննություն, իսկ Պատավան եւ Թբիլիսիի օդանավակայանի հսկիչ անցակետի պետ Խվիչա Դվալիշվիլին պաշտոնանկ էին արվել:

Հնդկաստանն ու Պակիստանը մշակել են հաշտության «ուղեցույց»

Հնդկաստանի եւ Պակիստանի փոխարտգործնախարարները հայտարարել են, որ սկսվել են երկու երկրների հաշտեցման բանակցություններ, որոնք պետք է վերջ դնեն Քաշմիրի նահանգի կապակցությամբ ծագած ավելի քան հնգամյա հակամարտությանը:

Իսլամաբադում վարված եռօրյա բանակցությունների ընթացքում կողմերը պայմանավորվել են առաջիկա կես տարում անցկացնել մի շարք հանդիպումներ եւ հարթել միջպետական գլխավոր հակասությունները: Պակիստանի փոխարտգործնախարար Ռիազ Խոխարը Ռոյթերի թղթակցին հայտնել է, որ երկու երկրները մշակել են հաշտության յուրօրինակ «ուղեցույց», որը պետք է նպաստի վիճելի բոլոր հարցերի լուծմանը:

Երկու երկրների արտգործնախարարների եւ նրանց տեղակալների հանդիպումները կանցկացվեն 2004 թ. մայիս-հունիսին: Քաղաքական մյուս գերատեսչությունների ղեկավարները կհանդիպեն հուլիսին: Համատեղ գործունեության առաջին արդյունքները կամփոփվեն օգոստոսին, հաղորդվում է հրապարակված պաշտոնական հայտարարության մեջ:

Պ. Ռ.

Մշակույթ

Վարպետների թատրոնը

Գ. Սունդուկյանի անվան թատրոնի 80-ամյակը

Այսօր իր հիմնադրման 80-ամյակն է նշում Հայաստանի տարածքում ստեղծված առաջին պետական թատրոնը՝ Սունդուկյանի անվան ազգային ակադեմիականը, որի փաստական հոբելյանից երկու տարի է անցել, սակայն «մեղավորը» վերանորոգումն էր, թատրոնի շենքը վերանորոգված տեսնելու պետական մտահոգությունը: Ու այսօր արդեն իր նորոգ շենքի դռներն է բացում իրավամբ մեր մայր թատրոնը, որն իր հզոր գոյությամբ յուրատեսակ դպրոց ու ներշնչանք է եղել մեր բոլոր թատրոնների համար: Զարմանալի է եղել, քանզի այս թատրոնում են խաչաձեւվել անցյալի ու ներկայի մեր բոլոր թատերական որոնումներն ու հաստատումները, այս թատրոնում են հանգրվանել մեր բեմարվեստի գրեթե բոլոր մեծերը՝ Վահրամ Փափազյանից մինչեւ Վարդուհի Վարդերեսյան: Չնայած Սունդուկյանի անվան թատրոնը բացվել է 1922 թ., բայց այն իր արմատներով միխրճված է 19-րդ դարավերջի ու 20-րդ դարասկզբի մեր թատրոնի պատմության մեջ՝ իր ակունքներն աղերսելով Պոլսին ու Թիֆլիսին, իր համար ուղենշային դարձած գեղագիտական շատ սկզբունքներ փոխառնելով Մոսկվայի գեղարվեստական թատրոնից: Ուրեմն, այս թատրոնը կամրջում է այսօր 19-րդ եւ 21-րդ դարերը՝ ավանդույթն ու նորարարությունը դարձնելով հիմնարար արժեքներ: Մինչեւ Սունդուկյանի անվան թատրոնի ստեղծումը տասնյակ թատրոններ էին հիմնվել, սակայն ոչ մեկը չէր դարձել հստակ կենտրոնացվածություն ունեցող գեղագիտական սեւեռումների ու թափանցումների թատրոն, ոչ մեկում միաձույլ չէին եղել ժամանակն ու գեղարվեստական ծրագրի ուղղածիգությունը: Սունդուկյանի անվան թատրոնը մեր առաջին ծրագրային-խաղացանկային թատրոնը եղավ:

Իր նորոգ շենքի պես նորոգ է թատրոնը եւ իր խաղացանկային կողմնորոշումներով ու արժեւորումներով, եւ գեղագիտական այն հայտնություններով, որոնք թատրոնի 80-ամյա պատմության մեջ նոր ժամանակի ծնունդն են ավետում: Իսկապես նոր ու հետաքրքրական մի թատրոն է այսօր ներկայանում մեզ, որի գլխավոր սկզբունքներից մեկը շարժումն է՝ ժամանակի հետ մեկտեղվելու, ժամանակի գեղարվեստական խնդիրներին համահունչ լինելու շարժումը, որն էլ, բնավ չանտեսելով մեծերի դասերն ու ձեւավորված արժեքները, այժմ դարձել է մերօրյա թատրոն, որի համար ավանդապաշտությունը միայն ու միայն հարգանք է արմատներին, մինչդեռ թատրոնն ամբողջապես ընդունում եւ սեփականում է ժամանակի գեղագիտական չափումները՝ այսպես ինքն իր մեջ փառաբանելով «կենդանի թատրոնը»: Այս թատրոնում, այո, մեծերի ձայները կան, այս թատրոնն, այո, ապրում է մեծերի՝ Հրաչյա Ներսիսյանի, Օլգա Գուլազյանի, Արուս Ոսկանյանի, Հասմիկի, Ավետ Ավետիսյանի, Վաղարշ Վաղարշյանի, Գուրգեն Ջանիբեկյանի, Արուս Ասրյանի, Մետաքսյա Սիմոնյանի, Բաբկեն Ներսիսյանի, Միհր Մկրտչյանի, Դավիթ Մալյանի, մյուսների թանկ հիշողություններով: Այս թատրոնում Լեւոն Քալանթարի, Արմեն Գուլակյանի, Վարդան Աճեմյանի, Արշակ Բուրջալյանի, մյուսների բեմադրությունների մշտառկա արձագանքները կան, սակայն, այս ամենով հանդերձ, այսօր կա, որն այլեւս աստղերի թատրոն չէ, այլ անսամբլային թատրոն, ուր միաստեղծվել-համադրվել են ստեղծագործական-արտահայտչական սկզբունքները, ուր տիրապետող է բարձր «ռեժիսորական թատրոնի» գեղագիտությունը, ինչն արդեն նոր որակ է, նոր հանգրվան:

20-րդ դարակեսի համաշխարհային թատրոնն արձանագրեց «ռեժիսորական թատրոնի» հաղթարշավը, Մեյերհոլդի, Վախթանգովի, Թայիրովի, այլոց գաղափարները դարձան շարժման ելակետերը, մինչդեռ հայ թատրոնը, մասնավորաբար Սունդուկյանի անվան թատրոնը վախվորած մոտեցավ գեղագիտական այս համակարգին, «դերասանական թատրոնը» չընդունեց «ռեժիսորական թատրոնի» առանձնաշնորհությունը, սակայն այսօր արդեն Սունդուկյանի անվան թատրոնում վստահաբար հաստատվում է «ռեժիսորական թատրոնը»՝ ոչ թե ետազրկելով դերասանին, այլ հենց նրա միջոցով լուծելով ռեժիսորական բարդագույն խնդիրներ: Լ. Շանթի «Հին աստվածների», Ա. Չեխովի «Բալի այգու», Ֆ. Գ. Լորկայի «Բեռնարդան եւ իր աղջիկների», Թ. Ուիլյամսի «Ցանկություն» տրամվայ», Ա. Վարդանյանի «Ախացելի», Ռ. Շառոյանի «Մեր բաժին ուրախության» բեմադրությունները հաստատեցին «ռեժիսորական թատրոնի» գերակայությունը, նոր ուղղվածություն տվեցին Սունդուկյանի անվան թատրոնի գեղարվեստական ծավալներին: Ռեժիսորական մոնումենտալիզմին, բարձր պաթոսին, հոգեբանական ռեալիզմին փոխարինելու են եկել բազմաշերտ մետաֆորայնությունը, բանաստեղծական-խորհրդապաշտականը, երբ թատրոնի «կյանքի հայելի» լինելու երեւույթը մատուցվում է կոմպոզիցիոն-պատկերային լուծումներով՝ միավորելով թատրոնին այնքան հարազատ մետաֆիզիկական-ռեալը՝ ծեսերին, ռեալին, նյութականին:

Այս ամենը թատրոն բերեց Վահե Շահվերդյանը, հիրավի՝ հզոր ռեժիսորական անհատականությունը, որը հարկադրված էր զբաղվել թատրոնաշինությամբ՝ այդ բառի ուղղակի եւ փոխաբերական առումներով: Կազմալուծված, չգոյության դատապարտված թատրոնը ասպետաբար ոտքի կանգնեց՝ փրկելով մեր ազգային մեծագույն արժեքներից մեկը ոչնչացումից, ֆիզիկական եւ ստեղծագործական ոչնչացումից: Ուստի այսօր ունենք մի նոր թատրոն, որն 80 տարեկան է եւ մոտ... 9 տարեկան: Ունենք մի թատրոն, որն անցյալի արժեքներն է մեծարում, սակայն սկիզբ է դրել գոյության նոր ընթացքի՝ իր վարպետների ու նորերի հետ: Եթե մեծ հպարտություն է, որ այսօր թատրոնում են Վարդուհի Վարդերեսյանը՝ մեր մեծագույն դերասանուհին, Ռեգինե Հովհաննիսյանը, Մարգո Սուրադյանը, Ժենյա Ավետիսյանը, Վլադիմիր Աբաջյանը, Գեւորգ Չեփչյանը, Լոռենց Արուշանյանը, ուրիշներ, ապա պակաս հպարտություն չէ Արմեն Մարությանի, Ռուդոլֆ Ղեւոնդյանի, Հարություն Մովսիսյանի, Սամվել Սարգսյանի, Գրետա Մեջլումյանի, Ռազմիկ Խոսրոեւի, Ալբերտ Սաֆարյանի, Միդա Բաբաջանյանի, Հասմիկ Ալեքսանյանի, Սամվել Փիլոյանի, Նելլի Խերանյանի, Ալլա Վարդանյանի, մյուսների ներկայությունը: Սունդուկյանի անվան թատրոնում ստեղծվեցին վերջին տարիների մեր դերասանական արվեստի մի շարք բարձրակետեր. Վարդուհի Վարդերեսյանի Շնորհիկն ու Ռանեւսկայան, Արմեն Մարությանի Լոպախինը, Գրետա Մեջլումյանի Պոնսիան, Տիգրան Ներսիսյանի Բանաստեղծը, Մուրադ Ջանիբեկյանի Զորավարը: Այս դերակատարումներն իսկապես մեր բաժին ուրախությունն են:

...Այսօր համազգային տոն է: Այսօր մեր առաջին պետական թատրոնի՝ Մայր թատրոնի տոնն է: Տոնն է բոլոր մեծերի, որոնք եկան Սունդուկյանի անվան թատրոն ու... մնացին նրա պատմության մեջ, տոնն է 100-ամյակի դռանը վրան խփած Գեւորգ Աշուղյանի, 10-րդ տասնամյակի ճամփեքով անցնող Ամալյա Արազյանի, Վահրամ Եղշատյանի, մեր խոշորագույն անհատականությունների՝ Խորեն Աբրահամյանի ու Սոս Սարգսյանի, բոլոր հին ու նոր սունդուկյանցիների: Ու նաեւ՝ բոլորիս, քանզի Սունդուկյանի անվան թատրոնը մեզ համար դարձել է այնպիսի արժեք, ինչպիսիք են Արարատ լեռն ու Արաքս գետը, Սեւանն ու Մատենադարանը...

ԼԵՒՈՆ ՄՈՒԹԱՓՅԱՆ,
Թատերագետ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը հայտնում է, շարունակվում է «Վահան Թեքեյան» ամենամյա մրցանակաբաշխությանը ներկայացվող 2003 թ. ստեղծված գործերի ընդունումը հետեւյալ անվանակարգերով՝

1. գրականություն
2. կերպարվեստ
3. երաժշտություն
4. ճարտարապետություն
5. թատրոն
6. կինո
7. հեռուստալրագրություն
8. հումանիտար գիտություններ:

Գործերն ընդունվում են ՀԹՄՄ գրասենյակում՝ Թեքեյան կենտրոն, 2-րդ հարկ (Խանջյան 50), ամեն օր ժամը 10:00-18:00, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից: Գործերի ընդունման ժամկետը մինչեւ ս. թ. սեպտեմբերի 1-ը:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 57-02-83, 55-26-32:

ՀԹՄՄ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Բանաստեղծության անցնելիք ճանապարհ

«Քամու որդեգիրը» բանաստեղծությունների անդրանիկ ժողովածուն բնության տարերքին ու նրա անընդհատական հոսքին խառնված՝ բանաստեղծի ներքին աշխարհի անհանգիստ ու փոփոխուն վիճակների կրքոտ արտահայտություն է: Ժողովածուի հեղինակը Լուսինե Գրիգորյանն է: Զգացմունքների ու մտորումների «չափածոյացված» տարածությունները բանաստեղծուհին փորձում է տեղել երկվությունների ու բազում անհայտների լաբիրինթոսներում.

«Գիշերը հանկարծ սլաք է քերում դեպի մահադաշտ. /Բայց զորեղ ուժով քաշում եմ նրան դեպի կյանք. դեպի շունչ /Գիշերը ամեն, ամեն ինչ մարեց, /սրբեց ու փայլեց բրոնզե արքան»:

Իր դիտակետերը՝ աշխարհին նայելու մեկնակետերը, ելնում են հոգու նախասկզբնական, գոյութենական սկզբից, սակայն բանաստեղծական տեքստում արտահայտված են դեռեւս անմշակ, բայց անսքող տռոքկումի ձեւով: Ինքն իր երազի մեջ ինքնաբավ է՝ գիշերը, քամու պտույտները, անձրեւի ոսկի շղարշները, կաթնագույն տենչերը՝ բնաթովչանքների ներշնչանքներում վերածվում են եդեմական սարսուռների: Բանաստեղծուհին, ինչպես խմբագիր Արա Արթյանն է գրում ժողովածուն ներկայացնող խոսքում, «օծված է տարերային, գրեթե վայրի տաղանդով»:

Այս տարերքն ու խռովքն ափեափ նետվող հոգու ծարավից է, որ կարիք ունի հաշտեցումների: Եվ այդ խռովքը ծովի տարերքի պես մերթ հաշտ է իջնում, մերթ բարձրանում է: Բանաստեղծուհին որոնումների փորձության ճանապարհին է ու բանաստեղծությամբ է մեղմում այս ծարավը՝ այսկերպ հագուրդ տալով ներքին ծալ-ծալ կուտակումներին: Դրանք պայքարի մեջ են եւ հաճախ՝ հակասական՝ մերթ կյանքը, մերթ նրանից անդինը, մերթ սերն ու կարոտը, մերթ հիասթափություն-օտարացումը: Հերթագայող ապրումների ներհոսքերը շարժուն են, արյան պես շրջանառու-տրոփուն՝ բնութեամբ ներդաշն ու միաձույլ, պանթեիստական բանաստեղծությանը բնորոշ արտահայտություն-զգացումներով.

Սարի մեղեդին արեւ կոչեցի, /Ու հողը պտղի թեւերը ծալեց, ինչպես կնքամայր: /Նա ձեռքիս անման առավոտներից /Յողեր հավաքեց: /Ծաղկազարդ ծփին նա անվանեց /Կյանք:

Կամ՝

Մենակ չէ բրբիռը, նյարդն է զգացվում այնտեղ: /Ես մարդացել եմ տերեւի մեջ /Ու ծագման հետ:

Այս բնապաշտական զեղումները ժամանակակից կյանքի մեծաղահունչ ռիթմերի հակադրությամբ եւ ընդվզումների միջոցով հաճախ ծնում են անկումային տրամադրություններ՝ մենակության, մարդախուսության հուսահատություն.

Մի գնացեք, ծիծեռ մենակ եմ ծեր /Նայեք քաղաքին, ո՞ւր է ծեր հոգին, /Կոմպյուտերները կատարում են ծեր ցասկը, /Դուք սլանում եք /Մեղուները լալիս են ծաղկաբույրերի վրա: Կամ «Մարդկային ոտից շողոքորթ լուսնի երեսը պոկեց, /Պաղ կաշին քանդեց, /Ու սառած ժանգի փշրանքը մաղեց մարդկանց ոսայնին:

Լուսինե Գրիգորյանը ծնվել է Գյումրիում, ավարտել է Երեւանի պետհամալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը, այժմ ապրում է Բոստոնում, թարգմանում է նաեւ անգլո-ամերիկյան դասական եւ ժամանակակից գրականություն: Բանաստեղծուհու անդրանիկ ժողովածուն տպագրվել է Երեւանում՝ «Վան Արյան» հրատարակչատանը: Գրքի խմբագրի կարծիքով, բանաստեղծությունները բյուրեղացման, կատարելագործման ճանապարհին են, որովհետեւ ոչ թե Լուսինեն է բանաստեղծությանն ընտրել, այլ բանաստեղծությունը՝ Լուսինեին»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

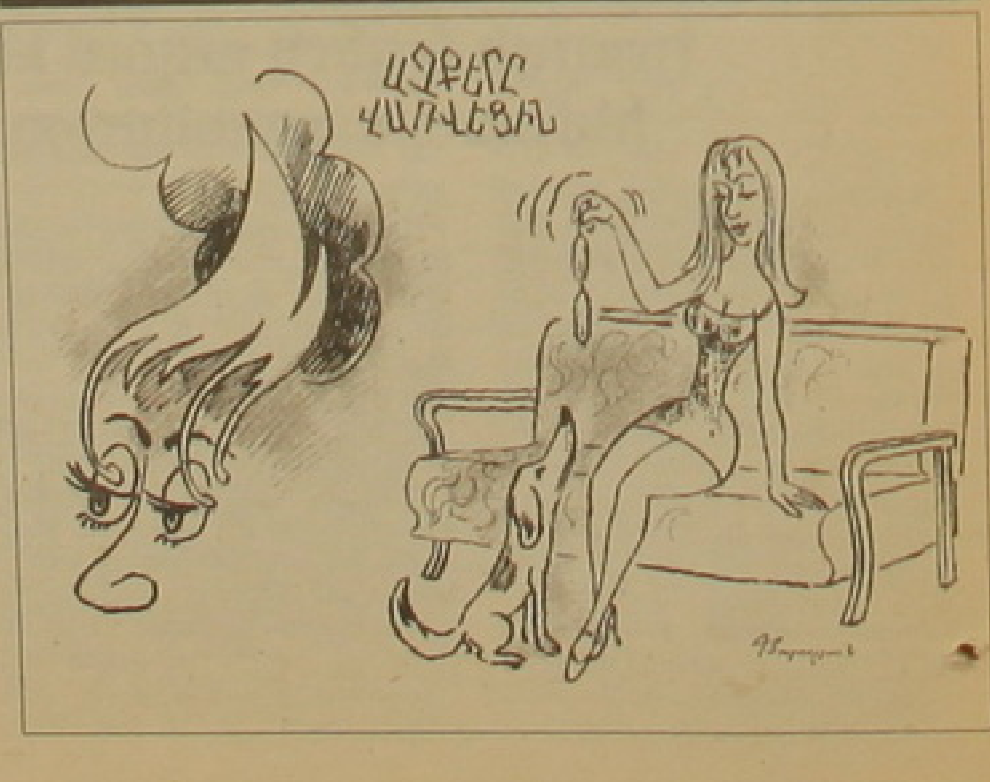

Տեսնելու է միջազգայինին

Ըստ կինոռեժիսոր Ռուբեն Գեւորգյանցի՝ այսօր մեր կինոյի սերունդների մեջ մի մեծ վակուում կա. 40-45 տարեկան մասնագետներին հաջորդում են 20-ամյա երիտասարդները: Վերջին մի քանի տարիներին կինոյի բնագավառում արվածը ի մի բերելու, մեր շնորհալի երիտասարդներին երեւան հանելու, հարթ սերնդափոխություն իրականացնելու համար Հայաստանի կինեմատոգրաֆիստների միությունը եւ Երեւանի թատրոնի եւ կինոյի պետական ինստիտուտը երիտասարդական կինոյի փառատոն են անցկացնում: Կինոփառատոնին կներկայացվի 60-70 ֆիլմ: «Իրականում 2001-2004-ին նկարահանված շատ ֆիլմեր կան, մենք դռները բացել ենք, հնարավորություն ենք տալիս, որ ոչ միայն կինո ներկայացնեն, այլ նաեւ վիդեո, վիդեո-արտ, վիդեո-կլիպ, որոնք նույնպես մշակույթ են եւ պետք է իրենց գնահատականը ստանան», - ասաց Ռուբեն Գեւորգյանցը: Փառատոնին կարող են մասնակցել մինչեւ 35 տարեկան երիտասարդներ ինչպես Հայաստանից, այնպես էլ սփյուռքից:

«ԵՄ ԵՄ» կինոփառատոնի նոմինացիաներն են՝ լավագույն խաղարկային ֆիլմ, լավագույն վավերագրական ֆիլմ, լավագույն ուսանողական աշխատանք կինոյի բնագավառում, լավագույն օպերատորական աշխատանք, լավագույն ռեժիսուրա, լավագույն կլիպ եւ լավագույն անիմացիոն ֆիլմ եւ կլիպ: Կազմակերպիչները գտնում են, որ կինոյի վերելք ապահովելու համար հարկավոր է խրախուսել երիտասարդներին:

«1990-ականներին երիտասարդների ստեղծագործության բնույթը փորձարարական էր, որովհետեւ դռները նոր էին բացվել: Հիմա երիտասարդությունը մեծ ուշադրություն է դարձնում մարդու կենսագրությանը, խնդիրներին, եւ շատ հետաքրքիր է, երբ 20 տարեկան երիտասարդը բարձրացնում է շատ մեծ սոցիալական եւ էթիկական հարցեր», - ասաց պրն Գեւորգյանցը:

Փառատոնի անցկացման համար մոտ 8000 դոլար է հարկավոր: Այսօր կան որոշ հովանավորներ, բայց պրն Գեւորգյանցն ասում է, որ պետք է ամեն ինչ անել, որպեսզի միջոցառումը խղճուկ չլինի:

Մյուս տարի որոշել են փառատոնը միջազգային դարձնել: Արդեն արձագանքներ են ստացվել Նյու Յորքից, Վաշինգտոնից, Փարիզից, Լիոնից, Գերմանիայից:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Մարզական

Հայ շախմատիստներից ինն առաջատարների թվում են

Մոսկվայում ընթացող շախմատային փառատոնում կայացան 2-րդ տուրի հանդիպումները: Ուժեղագույնների մրցաշարում հայ շախմատիստներից առայժմ բոլորից հաջողը Կարեն Ասրյանի եւ Սերգեյ Մովսիսյանի ելույթն է, որոնք իրենց օգտին 2-րդ հաղթական միավորը գրանցեցին եւ 13 շախմատիստների հետ գլխավորում են մրցաշարային աղյուսակը: 2-րդ տուրում Կարեն Ասրյանը սպիտակներով հաղթեց Դմիտրի Շնայդերին, իսկ Սերգեյ Մովսիսյանը պարտության մատնեց Անտոն Կորոբովին: Հաջող հանդես եկան նաեւ Լեւոն Արոնյանը, Արտաշես եւ Արա Մինասյանները, որոնք համապատասխանաբար հաղթեցին Ալեքսեյ Իլյուշինին, Պրավեն Տիպսաուին եւ Յան Նեպոմնյաշչիին: Վահանյան-Իվանով, Շենգելիա-Սարգսյան, Կենդինսկի-Տիգրան Պետրոսյան պարտիաներում գրանցվեցին ոչ-ոքի արդյունքներ: Ռուսաստանցի Սերգեյ Գրիգորյանցը պարտվեց Ալեքսանդր Գրաֆին, Արման Փաշիկյանը զիջեց Ֆաբիո Բելլինիին: Այս տուրում խաղից ազատ էր Էլինա Դանիելյանը (մրցաշարին մասնակցում են կենտ թվով՝ 205 շախմատիստներ), որին տեխնիկական հաղթանակ շնորհվեց: Մեր շախմատիստներից 1,5-ական միավոր են վաստակել Ռաֆայել Վահանյանը, Արտաշես Մինասյանը եւ Լեւոն Արոնյանը:

«B» խմբում հանդես եկող հայ շախմատիստներից երկրորդ անընդմեջ հաղթանակները տոնեցին Վրաստանը ներկայացնող Դավիթ Հարությունյանը, Դավիթ Պետրոսյանը, Բենիամին Գալստյանն ու Արտս Նաղանյանը, որոնք 22 շախմատիստների հետ առաջատարների շարքում են: Հաղթանակներ տոնեցին նաեւ Հրանտ Մելքումյանը, Յուրի Հայրապետյանը (Ուկրաինա), Տիգրան Քոթանջյանը, Արտս Նաղանյանը, Լիլիթ Մկրտչյանը: Լազար Բեգլարյանը, Արմեն Տոնոյանը (երկուսն էլ՝ Ռուսաստան), Հակոբ Վարդանյանն ու Վարդան Դանիելյանը պարտիաներն ավարտեցին ոչ-ոքի: Լեւոն Բաբուջյանը եւ Նելլի Աղինյանը զիջեցին մրցակիցներին:

«C» խմբում հանդես եկող 6 հայ շախմատիստներից 5-ը՝ Գառնիկ Մանուկյանը, Ավետիք Գրիգորյանը, Արտս Ավետիսյանը, Արմեն Օհանյանցն ու Բաբկեն Հարությունյանը հաղթեցին, իսկ Հրայր Սիմոնյանը պարտվեց: Գրիգորյանը, Մանուկյանն ու Օհանյանցը 2 միավորով գլխավորում են աղյուսակը մի խումբ շախմատիստների հետ:

Կադաֆին պատրաստ է խոշոր ներդրումների

Լիբիան պատրաստ է 12 մլրդ դոլար հատկացնել ֆուտբոլի աշխարհի 2010 թ. առաջնությունը պատշաճ մակարդակով անցկացնելու համար: Այս մասին հայտարարել է Սաադի Կադաֆին՝ Լիբիայի առաջնորդ Մուամար Կադաֆիի որդին: Ըստ Կադաֆիի, այդ գումարը հնարավորություն կընձեռի միջազգային չափանիշներին համապատասխանող մարզադաշտեր կառուցել, ստեղծել անհրաժեշտ բոլոր պայմանները առաջնությունը բարձր մակարդակով անցկացնելու համար:

Լիբիան աֆրիկյան այն 5 երկրներից մեկն է, որ հավակնում է 2010 թ. ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության կազմակերպիչ դառնալուն: Թեկնածուների թվում են նաեւ Թունիսը, Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունը, Մարոկոն եւ Եգիպտոսը: Առաջնության կազմակերպիչ երկիրը հայտնի կդառնա այս տարվա մայիսի 15-ին:

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Որոշվեց գավաթի խաղարկության ցանկը

Երեկ ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիայում կայացավ 2004 թ. Հայաստանի «Անկախություն» գավաթի խաղարկության մասնակիցների վիճակահանությունը: Գավաթի մրցաշարին մասնակցելու հայտ են ներկայացրել 18 թիմեր: Ուստի 4 թիմեր «Արարատը», «Լեռնային Արցախը», «Լոռին» եւ «Ջենիթը», մրցաշարը պետք է սկսեին 1/16 եզրափակիչից: Այդ թիմերի միջեւ վիճակահանություն անցկացվեց, որի արդյունքում մարտի 10-ին «Արարատը» հյուրընկալելու է «Լեռնային Արցախին», իսկ «Ջենիթը» սեփական հարկի տակ պետք է մրցի «Լոռու» հետ: Առաջին զույգի հաղթողը 1/8 եզրափակիչում ուժերը կչափի «Դինամո-2000»-ի հետ, իսկ 2-րդ զույգի հաղթողը մրցավեճի կբռնվի «Արամի» հետ: Առաջին հանդիպումներում դաշտի տեր կհանդիսանան «Արամն» ու «Դինամո-2000»-ը:

Վիճակահանությամբ 1/8 եզրափակիչում զույգեր են կազմել նաեւ հետեւյալ թիմերը.

«Փյունիկ-2»-«Փյունիկ»
«Կիլիկիա»-«Դինամո» ՖՍ
«Միկա»-«Բանանց-2»
«Բանանց»-«Վաղարշապատ»
«Միկա-2»-«Կոտայք»
«Շիրակ»-«Լոկոմոտիվ»

Առաջին հանդիպումները տեղի կունենան մարտի 15-ին եւ 16-ին զույգերում առաջինը նշված թիմերի դաշտերում: Պատասխան հանդիպումները կկայանան մարտի 20-ին եւ 21-ին: Նշենք, որ նախապես թիմերն այնպես էին բաշխվել, որ, օրինակ, «Փյունիկն» ու «Բանանցը» կարող են հանդիպել միայն եզրափակիչում, «Փյունիկն» ու «Միկան» եւ «Բանանցն» ու «Շիրակը»՝ միայն կիսաեզրափակիչում: Քառորդ եզրափակիչ հանդիպումները կկայանան մարտի 25-26-ին եւ ապրիլի 3-4-ին, կիսաեզրափակիչ խաղերը՝ ապրիլի 13-14-ին եւ 22-23-ին: Գավաթի նոր տերը հայտնի կդառնա մայիսի 9-ին:

1/16 եզրափակիչի 2 խաղերում եւ եզրափակիչում թիմերը կհանդիպեն միայն մեկ անգամ, իսկ մյուս փուլերում կմրցեն սեփական եւ մրցակցի դաշտերում: Հաղթողը որոշվում է 2 խաղերի ընդհանուր արդյունքով, հավասար ցուցանիշների դեպքում առավելությունը տրվում է այն թիմին, որն ավելի շատ գոլ է խփել հյուրընկալվելիս: Երկու խաղերի արդյունքի հավասարության դեպքում նշանակվում է 30 րոպե լրացուցիչ ժամանակ, որում կգործի «արծաթե գոլի» կանոնը: Եթե լրացուցիչ ժամանակն էլ կողմերին առավելություն չբերի, ապա հաղթողը կորոշվի 11 մ հարվածաշարով: Նույն սկզբունքը կկիրառվի նաեւ եզրափակիչ խաղում:

Ձեւ N 1

Հաշվապահական հաշվեկշիռ առ 01 հունվարի 2004 թ.

Կազմակերպության անվանումը	ծածկագիրը ՍՊԸ «Խաղասուն Մանհեթթեն»	
Փաստացի գործունեություն	խաղասուն	9249
Հիմնական երկու տեսակները		
Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը	27311002763	
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը	01536007	
Չափի միավորը	հազ. դրամ	
Գտնվելու վայրը	հեռախոսը	
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը	Փարաքար Թաիրով հեռախոսը	593310

Ակտիվ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	170	2	5866
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	200	6033	300640
Այլ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում	210	8254	159000
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	220	14289	465506
Հաշվեկշիռ	230	14289	465506
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	240	10050	10050
Չբաշխված շահույթ	270	(21194)	455023
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր, այդ թվում	290	433	433
Ընդամենը սեփական կապիտալ	300	(10711)	465506
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կարճաժամկետ փոխառություններ	380	25000	
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	490	25000	
Հաշվեկշիռ	500	14289	465506

Ձեւ N 2

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2003 թ. սարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան անդղական)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան անդղական)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	54623	551400
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	020	(2444)	
Համախառն շահույթ (վնաս)	030	52179	551400
Վարչական ծախսեր	050		(75183)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	060	52179	476217
Գործառնական այլ ծախսեր, այդ թվում	080	(52057)	
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	122	476217
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	140	122	476217
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	160	122	476217
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	180	122	476217

Ձեւ N 3

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2003 թ. սարի

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը / Հոդվածները	տող	Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալ: Կանոնադրական կապիտալ	Զուտ գումար	I. Նախորդ տարի (ժամանակաշրջան): Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	Ընդամենը
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	010	10050	10050	(21316)	433	(10833)
Վերահաշվարկված մնացորդը	030	10050	10050	(21316)	433	(10833)
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060			122		122
Մնացորդը առ	100	10050	10050	(21194)	433	(10711)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	010	10050	10050	(21194)	433	(10711)
Վերահաշվարկված մնացորդը	030	10050	10050	(21194)	433	(10711)
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060			476217		76217
Մնացորդը առ	100	10050	10050	455023	433	465056

Ձեւ N 4

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2003 թ. սարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ ժամանակաշրջան: Գումար	դրամային դրամ	բ.հ. դրամ	Հաշվետու ժամանակաշրջան: Գումար	դրամային դրամ	բ.հ. դրամ
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	1249	1234	15	6033	6018	15
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	54623	54623		551400	551400	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	54623	54623		551400	551400	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	070	1621	1621		2922	2922	
Վճարումներ բյուջե	080	58431	58431		68898	68896	
Վճարումներ սոցիալական ապահովության հիմնադրամ	090	607	607		975	975	
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում	100	180	180		159000	159000	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	60839	60839		231793	231793	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	(6216)	(6216)		319607	319607	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Ստացված վարկերից եւ փոխառություններից	240	11000	11000				
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր	260	11000	11000				
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Ստացված վարկերի եւ փոխառությունների մարումից	270			25000	25000		
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	300				25000	25000	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	11000	11000		(25000)	(25000)	
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	320	4784	4784		294607	294607	
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	6033	6018	15	300640	300625	15

Ձեւ N 5

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2003 թ.

Կարճաժամկետ բանկային վարկեր եւ փոխառություններ

Աղյուսակ 13

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
Կարճաժամկետ փոխառություններ			
- զուտ գումար	020	25000	
- համախառն գումար	021	25000	
Ընդամենը			
- զուտ գումար	050	25000	
- համախառն գումար	051	25000	

Հաշվեկշռի հոդվածների մարման (փոխհատուցման) ժամկետների դասակարգումը

Աղյուսակ 16

	տող	Կարճաժամկետ գումարներ	Երկարաժամկետ գումարներ
Ակտիվ			
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Այլ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում	110	465506	
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	120	465506	
Ընդամենը ակտիվներ	130	465506	
Պասիվ			
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	140		10050
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր, այդ թվում	150	455456	
Ընդամենը սեփական կապիտալ	160	455456	10050
IV. Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Ընդամենը պասիվներ	220	455456	10050

5.3.4 Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը կից ծանոթագրություններ
Ֆինանսական արդյունքների հաշվետվություն ծախսերի ըստ բնույթի դասակարգմամբ

Աղյուսակ 18

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան անդղական	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան անդղական
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	54623	551400
Անձնակազմի գծով ծախսումներ	060	(2444)	(3988)
Գործառնական այլ ծախսումներ եւ ծախսեր	080	(52057)	(71195)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	122	476217
Սովորական գործունեությունից շահույթ	110	122-	476217
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	130	122	476217
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	150	122	476217

Աղյուսակ 19

Գործառնական այլ գործունեությունից եկամուտ եւ ծախս

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի: ծախս	արդյունք
Տույժերից, տուգանքներից	060	607	(607)
Այլ գործառնական գործունեությունից	130	51450	(51450)
Ընդամենը	140	52057	(52057)

Ղեկավար

Կ. Տ.

Գլխավոր հաշվապահ

Հայկական ճարտարապետության ուսումնասիրող հասարակական կազմակերպությունը (RAA)

Հայտարարում է հայկական ճարտարապետական հուշարձանների էլեկտրոնային շտեմարանի ստեղծման մրցույթ: Շտեմարանն իրենից պետք է ներկայացնի Վեբ միջավայրում գործող դինամիկ սայթ: Մրցույթին կարող են մասնակցել Վեբ ծրագրավորման ոլորտում աշխատանքի երկարատեւ փորձ ունեցող կազմակերպություններն ու մասնագետների խմբերը: Համակարգի ստեղծման բյուջեն չպետք է գերազանցի **3800** ԱՄՆ դոլարը: Ծրագիրն իրականացվում է Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղի ֆինանսական աջակցությամբ:

Մանրամասն տեղեկություններ, ինչպես նաեւ տեխնիկական առաջադրանքը ստանալու համար խնդրվում է դիմել RAA Երեւանյան գրասենյակ հետեւյալ հասցեով.

Երեւան, Բաղրամյան 24 գ, սենյակ 61, հեռ.՝ 521525,

էլ. փոստ.՝ **raayer@sci.am**

<http://www.raa.am>

Հայտերը ներկայացնել մինչեւ **փետրվարի 31-ը ժամը 18:00:**

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 19.02.2004 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	564.07	558.40	569.70
EUR	1	եվրո	717.72	713.40	722.00
RUR	1	ռուս. ռուբլի	19.79	18.60	21.00

ԱՄՀ պատվիրակության այցը ՀՀ Կենտրոնական բանկ

ԿԲ խորհուրդն ընդունեց Արժույթի միջազգային հիմնադրամի պատվիրակությանը՝ հիմնադրամի առաջնության ղեկավար Էնրիկե Գելբարդի գլխավորությամբ: Պատվիրակության կազմում էր նաեւ ՀՀ-ում հիմնադրամի մշտական ներկայացուցիչ Ջեյմս Մաքյուն:

Հանդիպման ընթացքում ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանն արտահայտեց ԿԲ հստակ դիրքորոշումն առաջիկա տարիներին Հայաստանում իրականացվելիք բարեփոխումների մի շարք ծրագրերի վերաբերյալ: Մասնավորապես քննարկվեցին հիփոթեքային շուկայի զարգացման եւ ԿԲ-ից դուրս միասնական վերահսկողության կառույցի ձեւավորման հարցերը: Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ հիշյալ բարեփոխումների ծրագրերը պետք է շատ արագ իրականացվեն, եւ այդ հարցում ակնկալվում է ԱՄՀ աջակցությունը:

Քննարկելով «Բանկային գաղտնիքի մասին» օրենքը, ԿԲ նախագահը տեղեկացրեց պատվիրակությանը, որ առաջիկա մեկ-երկու տարիների ընթացքում ոչ միայն հիշյալ օրենքը, այլեւ շատ օրենքներ համապատասխանեցվելու են Եվրամիության չափանիշներին:

Պատվիրակության ղեկավար Էնրիկե Գելբարդը, հիշատակելով ՀՀ դրամավարկային քաղաքականության 2004 թ. ծրագրի հիմնադրույթները, իր հերթին ողջունեց ընթացիկ տարվա 1-ին եռամսյակի դրամավարկային ծրագրավորումը, եւ հույս հայտնեց, որ քաղաքականության իրականացման արդյունքում տարվա վերջում սղաճը կլինի նախատեսված ցուցանիշի սահմաններում:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Announcement

This project is funded by the EU

AEPLAC, Armenian-European Policy and Legal Advice Centre is announcing an open competition for the design and production of posters related to AEPLAC activities in Armenia, and Armenia-Europan EU tie-building process.

A letter of interest accompanied with a sample of recently undertaken business work shall be submitted no later than 18;00 of 23 February 2004 to the following address; AEPLAC, 8 Vagharshyan Street, Yerevan 375001, or call/fax; 374 (1) 220938, 260 964, 260 976.

Հայտարարություն

Տնտեսական քաղաքականության եւ իրավական խորհրդատվության հայ-եվրոպական կենտրոնը (AEPLAC) հայտարարում է բաց մրցույթ՝ Հայաստանում AEPLAC-ի գործունեությունը եւ Հայաստան-Եվրամիություն (ԵՄ) կապերի ամրապնդման հարցերը լուսաբանող պոստերների նախագծման եւ թողարկման համար:

Բոլոր հետաքրքրված անձինք կարող են ներկայացնել մրցույթին մասնակցելու ցանկության վերաբերյալ իրենց գրությունները՝ վերջերս իրենց կողմից իրականացված որեւէ պաստերի նմուշով հանդերձ AEPLAC-ին հետեւյալ հասցեով՝ AEPLAC, Վաղարշյան 8, Երեւան 375001, կամ զանգահարել 374 (1) 220 938, 260 964, 260 976:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 2004 թ. փետրվարի 23-ը, ժամը 18:00:

ԲԺՇԿԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

Թունավորումներ

Թունավորումները կենցաղում լինում են քիմիական նյութերից, գազերից, սնընդամթերքից, դեղերից... Վերջին շրջանում հաճախացել են շմոլ գազից թունավորումների դեպքերը, հատկապես ինքնաշեն վառարանների եւ ատորինի գազախողովակների եռակցման պատճառով: Իսկ թե ինչպիսի՞ն պետք է լինի առաջին բուժօգնությունը՝ պարզաբանում է բժշկական գիտությունների թեկնածու, բուսաբույժ Ասոս Աստոյանը:

Շմոլ գազն առաջանում է վառելիքի ոչ լրիվ այրվելուց, լուսագազերից, ավտոմեքենաների շարժիչների արտանետած ծխից, բնակարաններում փայտածխի վառարաններից եւ այլն: Խիստ վտանգավոր է փակ ավտոտնակում մեքենայի շարժիչի աշխատանքը: Շմոլ գազը շնչառական ուղիներ ընկնելիս արագորեն զբաղեցնում է թթվածնի տեղը, թույլ չի տալիս, որ թթվածինն անցնի հյուսվածքներ եւ առաջանում է թթվածնային քաղց: Տուժողը գանգատվում է գլխացավերից, ականջների աղմուկից, առաջանում են սրտխառնոց, փսխում, գիտակցության կորուստ, ապա՝ մահ: Առաջին օգնությունը՝ շտապ դուրս բերել մաքուր օդ, թուլացնել օձիքը եւ անմիջապես տալ արհեստական շնչառություն:

Բենզինով, ացետոնով եւ զանազան լուծիչներով թունավորվելիս անհրաժեշտ է մատներով գրգռել լեզվի հիմքի շրջանը՝ առաջացնելով փսխում, խմեցնել կաթ եւ շտապ տեղափոխել հիվանդանոց:

Սնդիկով թունավորվածին տալ ակտիվացրած ածուխ, հում ձվի սպիտակուց, կաթ եւ շտապ տեղափոխել հիվանդանոց: Նույնը կատարել սնկի, փչացած մսի օգտագործումից առաջացած թունավորումների դեպքում:

Ալկոհոլային թունավորում հաճախ է պատահում, հատկապես մեթիլ սպիրտից, երբ պատահաբար օգտագործում են որպես օղի, որի 10 գրամը կարող է մահացու լինել: Նմանատիպ ալկոհոլն ազդում է ուղեղի վրա: Մարդը դրա ազդեցության տակ ընկնում է, քունը փոխվում է անգիտակից դրության, կաթվածահարվում են շնչառության եւ արյան շրջանառության կենտրոնները, վրա է հասնում մահը: Տուժածին շտապ դուրս բերել մաքուր օդ, առաջացնել փսխում, շնչառության կանգի դեպքում տալ արհեստական շնչառություն, եթե գիտակցությունը պահպանված է, խմեցնել սեւ սուրճ: Նույնը խորհուրդ է տրվում անել դեղորայքից, նիկոտինից առաջացած թունավորումների ժամանակ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Challenging Billing Job Vacancy

Job Title: Systems Developments and Operations Supervisor (Billing)
Job Location: Nagorno Karabakh
Job Requirements: See below:

- Preferably a degree in computer related studies.
- Excellent command in English, Armenian and Russian.
- Minimum 3 years experience in supervisory position.
- Pleasant personality, honest with good work attitude.
- Prior experience as a system administrator on Windows platform and MSSQL DBA.
- Excellent knowledge of SQL and PL/SQL for Oracle and Transact SQL for MSSQL.
- Prior experience as a system administrator or DBA in Unix/Oracle platform.
- Preferably to know Sun Solaris Operating system.
- Preferably to have worked in a communication (GSM/Telephone and Internet) environment maintaining system requiring 24 hrs uptime.
- Preferred to have worked in supporting system running Oracle ERP application.
- Manage a team of 4-5 persons in the area of system administration and database administration.
- Ability to lead these technical staff in ensuring high level of uptime for all systems under their charge.
- Ability of lead the team in daily operations such as:
  - Monitoring system (server and related storage) performance and utilization.
  - Performance tuning of the relevant systems.
  - Capacity planning (server as well as storage requirements).
  - Backup and restore routines and strategy.
  - Ability to setup procedures and policies related to system and database administration.
- Ability to provide technical guidance in at least one area such as:
  - Sun Solaris system administration.
  - Oracle database administration.
  - Ability to manage team in supporting implementation projects.
  - Backup and restore to test, development instances.
  - Applying of patches to rectify bugs to application and Oracle database
- Candidates who can start work immediately or on short notice will have strong advantage.

Serious and qualified candidates are requested to:
e-mail their CV to cv@karabakhtelecom.com
All CVs would be treated with complete confidentiality.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմենտելը» հայտարարում է մրցույթ տեխնիկական թարգմանչի համար:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողների համար անհրաժեշտ պահանջներն են.

- Բարձրագույն տեխնիկական կրթություն
- Անգլերենի գերազանց իմացություն
- Համակարգչի իմացություն

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողների փաստաթղթերն անհրաժեշտ է մինչեւ փետրվարի 27-ը ներկայացնել «Արմենտելի» կադրերի վարչություն՝ Երեւան, Սարյան 2, 6-րդ հարկ, 612 սենյակ:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմենտելը» հայտարարում է մրցույթ ինֆորմացիոն համակարգերի տնօրինության ներքոհիշյալ թափուր պաշտոնների համար.

- Ցանցային ադմինիստրատոր (Networks Administrator)
- Համակարգերի անվտանգության ադմինիստրատոր (Systems Security Administrator)
- UNIX համակարգերի ադմինիստրատոր (UNIX Systems Administrator)

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողների համար անհրաժեշտ պահանջներն են՝

- Բարձրագույն մասնագիտական կրթություն
- Անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներ եւ աշխատանքային փորձ
- Անգլերենի իմացություն (տեխնիկական)

Մանրամասն տեղեկություններ կարելի է ստանալ www.armentel.com ինտերնետային էջում:

Աշխատավարձը կորոշվի ըստ շուկայական արժեքի եւ աշխատանքային փորձի:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողների փաստաթղթերն անհրաժեշտ է մինչեւ մարտի 1-ը ներկայացնել «Արմենտելի» կադրերի վարչություն:

Հասցեն՝ Երեւան, Սարյան 2, 6-րդ հարկ, 612 սենյակ:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 7ա Գրանցման թիւ 65. Պատվ. 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 19. 02. 2004 Գինը՝ 100 դրամ